



DIRVA

THE FIELD
Nr. 13
Vasaris-Febr. 13, 1958
Cleveland, Ohio

Ateis diena, kai Lietuva ir vėl spindės laisve

Pasididžiudami prisimename istorinę Vasario 16 dieną, kai prieš 40 metų lietuvių tautos laisvės kovotojai Vilniuje paskelbė Lietuvą suverenine valstybe. Nepriklausomybės Aktas apvainikavo kovą, trukusią daugiau kaip 150 metų!

Su skausmu širdyse betgi švenčiame tą istorinę sukaktį. Po 22 laisvės metų nuolatinis mūsų tautos rytų priešas, igijęs naują formą, nutraukė Lietuvos valstybės suverenumo reikšimą. Komunistinis barbarizmas jau 18 metų naikina mūsų kultūrą, žudo tautinį lietuvių jausmą, niekina jo tikėjimą ir smukdo ūkinę krašto gerovę. Mūsų priešas nevaržo jokios priemonės. Trėnimai, kalinimai, teroras ir žudymai yra ištikimi jo sąjungininkai.

O vis dėlto ne tik šiapus, bet ir anapus geležinės uždangos tautinė lietuvių moralė nėra palaužta. Ne spėjame, bet tikrai žinome, kad ne tik okupuotoje Lietuvoje, bet ir Sibiro taigose lietuvių širdyje slypi laisvės aušros viltis ir bresta kovos dėl laisvės ryžtas. Ir okupuotas, ir kalinamas, ir ištremtas lietuvis žino, kad jis nėra vienas su savo dabarties kančiomis ir šviesesnės ateities viltimis. Drauge su jais yra dešimtys tūkstančių seserų ir brolių, likimo įkurdintų laisvajame pasaulyje. Mes, laisvi ir sotūs būdami, turime pateisinti jį mus dėdamas viltis ir Lietuvos laisvės ugnį kurstyti tol, kol ji, įsiliejusi į bendrą lemiamą liepsną, sunaikins priešpauką.

Esame tikri, — istorinė raida ir vėl sukurs sąlygas laisvai Lietuvai atgimti. Bet lygiai esame tikri, kad tos raidos kryptis ir jos greitis, bent iš dalies, priklauso ir nuo mūsų pačių. Drauge su kitų pavergtųjų tautų milijonais, mes galime istorinę raidą veikti laisvės idealo link.

Visi — organizuoti ir pavieniai — turime nuolatos ir visur aktualinti Lietuvos laisvės bylą: mus prigludusių kraštų spaudoje, radiofonuose, televizijų stovytyse, visuomeninėse, profesinėse ir politinėse organizacijose, parlamentuose, vyriausybėse ir tarp tautinėse institucijose. Lygiai greičiai turime ruošti, sąlygomis atsiradus, jas mokamai išnaudoti.

Sunkios mūsų kovos intensyvumą sąlygoja kovos jėgų ir lėšų dydis. Vienintelis jų ateities šaltinis — mūsų jaunimas. Laisvės kova netolimoje ateityje tiek galės reikšti, kiek norės ir galės joje reikšti jaunoji karta. Didelių pasitenkinimų stebime vaisingas akademinių mūsų jaunimo pastangas Tėvynės laisvės siekiant, trokšdami, kad aktyviųjų gretas papildytų vis naujos jėgos.

Likiminėje tautos kovoje turime dalyvauti visi, neišskirdami vieni kitų, nepajungdami tautos ideali grupiniais interesais ir neneigdami bet kurių pozityvių pastangų.

Šiais — Sukaktiniais Lietuvos Nepriklausomybės — metais negalime tarpusavio ginčų, bet visas jėgas pašvęskime pagrindiniam tautos uždaviniui — laisvės kovai.

Lietuvai skirkime savo protus ir savo širdis. Jai, per artimas laisvinimo institucijas, atiduokime savo aukas.

Kaip ryto aušra išsklaido nakties tamsą, taip teisingumas nušluos vergiją, nunešdamas pra-

keitin lietuvių tautos skausmus, ašaras ir kraują.

Ateis diena, kai Lietuva ir vėl spindės laisvės džiaugsmu, o jos vaikai kvėpuos tyrą laisvės orą!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba

Inž. Eugenijus Bartkus,
Inž. Jonas Jukūnas, Dr.
Jonas Paplėnas, Teodoras
Blinstrukas, Adv. Antanas
Lapinskas.
Chicago, 1958 — vasaris.

Žuvies 32 kartus daugiau, bet ir silkę dabar sunkiau gauti...

Oficialiai pranešama, kad Klaipėdos žvejai 1957 metais sugavo 844 tūkstančius centnerių žuvies, ir tai esą 32 kartus daugiau, negu buvo sugauta 1938-ais, sėkmingiausiais žvejybos metais. Taigi, 1957 metais Lietuvos gyventojai galėjo gauti kas savaitę po 600 gramų (arti pusantro svaro) žuvies. Penkių asmenų šeimai galėjo išeiti po 3 kilogramus (daugiau kaip septyni su puse svaro) žuvies kas savaitę. Bet...

Daugelis, rašydami apie pereinantį Kūčias Lietuvos, prisitaria, kad tam vakarui negalėję gauti žuvies, turėję tenkintis trupučių silkių ir viena kita dėžute konservų (ir tai tik miestuose!).

Iš tikrųjų, dabartinio žuvies sugavimo nėra pamato ir lyginti su prieškariniu. Klaipėdoje tada nebuvo silkių žvejų. Dabar Klaipėdos uostą naudoja ne Lietuvos žvejai, o apie 95% rusų, atvykusių iš kitur. Jiems yra duotas nemažas laivynas ir jie žvejoja silkes Atlante, rengiasi šmet net prie Kanados krantų atplaukti. Tie šimtai tūkstančių centnerių žuvų yra daugiausia silkes. Ne Lietuvos žvejai ir ne Lietuvai jas gaudo. Net ir silkę, buvusi Lietuvoj "proletarų mėsa", dabar sunkiau gaunama ir palyginti brangesnė.

Kitos žuvys Klaipėdoje konservuojamos. 1957 metais buvo pagaminta 14,700,000 dėžučių žuvies konservų. Jeigu net visos jos būtų buvusios išleistos tik į Lietuvos rinką, tai kiekvienam gyventojui būtų tekę tik maždaug po 5 konservų dėžutes per visus metus. Penkių asmenų šeimai vidutiniškai būtų galėjusi gauti po vieną konservų dėžutę maždaug kas dvi savaitės.

Kai Lietuvoj žuvies buvo sugaunama "32 kartus mažiau", žuvis kažkodėl nebuvo tokia retenybė.

KONFLIKTAS DEL "SUKILĖLIŲ"

Naujasis kultūros ministeris J. Banaitis viešai pasmerkė "Su-

kilėlių" operos libretto autorių A. Liubytę ir kompozitorių J. Juzeliūną už "idėjinį nukrypimą".

V. Mykolaitis-Putinas, sako Banaitis, teisingai atvaizdavo 1861-63 metų įvykius Lietuvoje, o Liubytė su Juzeliūnu "iškraipė istorinę tikrovę". Priekaištai: Lietuvos valstiečių sąjūdis vaizduojamas atitrauktai nuo Rusijos valstiečių sąjūdžio, nepabrėžiami socialiniai sukilimo momentai, kunigas Mackevičius parodytas tik kaip kunigas, o ne kaip revoliucionierius demokratas...

Liubytės ir Juzeliūno darbas vadinamas "praieities atgyvenimų pasireiškimu".

PATIKO AUTOMATAI

Vilniuj (Gedimino - širvydo gatvių kampe) ir Kaune (Laisvės al. ir Maironio g. kampe) rengiamasi atidaryti automatinės kavinės. Be to, šmet Lietuvos miestuose žadama pastatyti 165 (!) automatai, kurie parduotų degtukus, papirosus, šaltus užkandžius, vaisvandenis, gazuotą vandenį, alų ir net odeloną!

Didžiausiose miestuose dabar Lietuvoj yra per pusę milijono gyventojų. Septynių rūšių automatai (vidutiniškai po 23 automatus kiekvienos rūšies) išmėtyti tokiam gyventojų skaičiui bus reta naujenybė, nes kiekvienam atskiros rūšies automatai teks maždaug 21-22 tūkstančiai miestiečių. Nespės nei po kartą pabandyti...

O KAP SU "PROGRESY- VIŲJU" ĮTAKA?

Šių metų "Komunisto" 1 numerį Rudzinskis (vienas iš specialistų polemizuoti su užsienio lietuvių spauda) įrodinėja, kad "reakcionieriai netenka įtakos lietuvių išeivių tarpe"...

KARINIO PARENGIMO ORGANIZACIJA

Lietuvoje veikia (nelabai gausi) karinio parengimo organizacija jaunimui, vadinama Laisvės kovos Draugija Armijai, Aviacijai ir Laivynui Remti (AR, rusiškai — DOSAAF). Šios gale Vilniuje buvo jos suvažiavimas. Jos viršininku paskirto artilerijos generolas Žiburkus, jo pavaduotoju — pulkininkas Malševskis.

"BROLIAI" PARDUODA I LIETUVĄ NEREIKALINGAS MASINAS

Žeimelio mašinų-traktorių stotyje rūdija visa eilė netinkamų vartoti žemės ūkio mašinų. Jas kažkoki geradariai užsakė iš "tėvyninių" fabričių. Už jas užmokėta pusantro milijono rublių!

Visose Lietuvos mašinų-traktorių stotyse šiuo metu yra maždaug 3,500 tokių netinkamų ir nenaudojamų mašinų.

Prieš dvejus metus į Vievio MTS kažkas parūpino keletą traktorinių sodams purkštuvų. Taisė, kad jie nei Vievyje, nei

nei iš viso Lietuvoje vartoti netinka. Bet 1957 metais tokių purkštuvų atsuntė dar daugiau...

Panevėžio MTS stovi virtinė nežinia kam reikalingų sudėtinių ir brangių mašinų. Jų tarpe net labai komplikota mašina kopūstams nuo daržų nuimti. Bet nei Panevėžio rajone, nei iš viso Lietuvoj nėra tokių kopūstų daržų, kur tokia mašina galėtų būti panaudota. Tokią pačią mašiną gavo ir Vievio MTS. Ji ten tebeguli net nesustatyta...

Daugiau kaip 100 runkeliams kasti mašinų Lietuvoje riogso, nes Lietuvos runkelių laukams netinka. Viskam žemės ūkio ministerio pavaduotojas Konviščinskis vėl užsakė 25 tokias mašinas pas kokius nors "brolius" direktorius, kuriems reikia įvykdyti planą ir nereikalingas mašinas kur nors iškišti...

VYSK. P. MAŽELIS — SSSR — ITALIJOS DRAUGIJOS VICEPIRMININKAS

Vasario 9 d. Maskvoje buvo sukurta Sovietų Sąjungos — Italijos draugija. Jos pirmininku išrinktas aktorius Aleksandrovas.

Anksčiau buvo žinių, kad vysk. P. Maželis dėl ligos negalėjo dalyvauti vysk. K. Paltaroko laidotuvelyse. (LNA)

ITAMPA TUNISE DIDEJA

Tuniso kariuomenė pradėjo užblokuoti sausumos kelius į prancūzų rankose esantį Bizertę uostą ir esanti pasirodžiusi apšaudyti kiekvieną prancūzų laivą, kuris bandys į tą uostą įplaukti.

Iš prancūzų sluoksnių skelbiama, kad uosto apsupimo atveju jie numatą pradėti naudoti lėktuvus savo įguloms aprūpinti. Tuniso vyriausybė grasina atidaryti ugnį į kiekvieną prancūzų lėktuvą, pasirodžiusį virš Tuniso teritorijos.

JAV valst. sekr. Dulles apeliavo į Tunisą ir Prancūzijos vyriausybę, kad jos švelnintų didėjančią įtampą ir atstatytų tradicinius gerus santykius. Galimiems incidentams išvengti jis pasiūlė Tuniso pasienį pavesti neutralaus patulio kontrolę.

Prancūzijos premjeras Gailardas Paryžiuje pareiškė, kad praeitą šeštadienį įvykdytas Tuniso pasienio miestelio bombardavimas buvęs teisėtas, nes jis buvęs nukreiptas prieš Tunisę besislapstančius Alžyro sukilėlių būrius, o Tunisas prieš bombarduojant buvęs kelis kartus įspėtas.

Tuniso pasiuntinys Washington, Mongi Slim, pareiškė, kad Tunisas yra nutaręs bombardavimo klausimą iškelti JT Saugumo Taryboje.

Maskvos radijas paskelbė, kad Sov. S-ga pasiuntė laivą į Tunisą su maistu Alžyro sukilėliams.



Vilnius — Lietuvos sostinė. Čia formavosi mūsų kultūrinė, tautinė ir valstybinė nepriklausomybė. Čia buvo pasirašytas ir Vasario šešioliktosios aktas.

Naujas ginklas prieš povandeninius laivus

JAV laivynas paskelbė turįs visiškai naują ginklą prieš povandeninius laivus. Tai yra RAT vardu pavadinta torpeda, kuri nuo didesnio laivo arba nuo kranto raketiniu motoru iššaukama į orą, vėliau parašiuo pagaliau nuleidžiama į vandenį ir ten, po vandeniu, pati susiranda taikinį.

Naujasis ginklas laikomas pačiu didžiausiu laimėjimu pasirošime apsaugai nuo povandeninių laivų ir galėsias neutralizuoti rusų povandeninių laivų grėsmę.

RAT skaitomas nebrangiu, tikslu ir galimu greit panaudoti ginklu.

Irakas ir Jordanija kuria naują arabų bloką

Vakarams palankios arabų karalijos Irakas ir Jordanas, siekdamas atremti Nasserio pastangas užvaldyti arabų pasaulį, pradėjo pasitarimus abiem kraštams sujungti. Oficiali susijungimo deklaracija galinti būti paskelbta ketvirtadienį.

Diplomatiniai sluoksniai iš Ammano pranešauja, kad į šią federaciją greičiausiai įstosiant ir Saudo Arabija, o Irakas, vienintelis arabų kraštas, dalyvaus Bagdado pakte, galįs iš jo pasitraukti.

Jemenas su 4.5 mil. gyventojų oficialiai įstos į Jungt. Arabų Respubliką vasario 21 d.

VISAM PASAULY

Komunistinė Kinija per britų atstovybę Peipinge pareikalavo, kad JAV ir kitos valstybės, dalyvavusios kare, atitrauktų savo įgulas iš P. Korėjos.

Chou En-lai, komunistinės Kinijos premjeras, nuo 1949 m. eijos ir užs. reik. ministerio pareigas, pastarąjį postą perdavė savo draugui maršalui Chen Yi.

Indonezijos vyriausybė atmetė ultimatumą, reikalaujantį jos pasitraukimo, ir iš kariuomenės išmetė 4 pulkininkus, vadovaujančius nepatenkintųjų grupėms.

Mūsų jaunimas Jungtinėse Tautose

Didelė pagarba savai tėvynei

Lietuviškasis jaunimas, Valdim Adamavičiui vadovaujant, šiuo metu lankosi su specialiai paruoštomis peticijomis, Jungtinėse Tautose. Jie reikalauja Lietuvai ir Lietuvos žmonėms laisvės.

Vasario mėn. 11 d. po pietų buvo priimti paties Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus. Jam buvo įteiktas memorandumas. Memorandumas dar įteiktas Švedijos, Norvegijos, Korėjos, Naujosios Zelandijos, Kolumbijos, Šveicarijos ir Kanados delegacijoms. Memorandumas priėmė patys ambasadoriai.

Šį trečiadienį ir ketvirtadienį memorandumai bus įteikiami Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Italijos ir kitų valstybių delegacijų atstovams.

New Yorke, įteikiant memorandumus Jungtinių Tautų nariams, dirba keturios jaunimo komisijos, kurios tą didelį darbą ir atlieka.

Visos jaunimo komisijos, priimančios Jungtinių Tautų narių, turi dar progos ir asmeniškai pateikti savo prašymus. Taip pat džiugu, kad į šios mūsų jaunimo pastangas atkreipia dėmesio ir didžioji spauda. Užsienio laikraštinkai taip pat apie įteikiamus memorandumus painformuoti. Po įteikimo memorandumo Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui tuoj buvo painformuota visa didžioji spauda.

Miela, kad mūsų jaunimas, Vasario šešioliktosios išvakarėse tokį darbą atlieka. Tai jų didelė pagalba savai tėvynei. Tik labai liūdna, kad šį jaunimo žygį stabdė ir draudė ne kas kitas, bet tie patys ALT centro vadovybės nariai, kurie mano, kad tik jie yra pateptieji panašius darbus atlikti, bet jų nesugeba suorganizuoti. Vienok džiugu, kad atsirado do kitų, kurie tą jaunimo darbą parėmė ir jiems patalkino.

Sveiki sulaukę keturiasdešimtosios Lietuvos Nepriklausomybės Dienos!

Lietuvos Nepriklausomybės Dieną sutikdami ir pergyvendami, sveikinkime vieni kitus visi, kas nešiojame savy gyvą Lietuvos Nepriklausomybės idėją.

Prisiminkime visus tuos, kurie išlaikė ją rusenančią net per kelias tautos laisvės neregėjusias kartas; tuos, kurie ją atgaivino, išskleidė ir įgyvendino; tuos, kurie dėl jos bekovodami paaukojo asmeninę savo gerovę, arba laisvę, arba sveikatą ar net ir gyvybę; tuos, kurie pašventė jai savo gyvenimą, darbą, išmintį ir talentus;

ir tuos, kurie šiandien vardan jos tebededa visas didžiausias žmogui įmanomas aukas.

Nepriklausomybė tautai yra nieku nepakeičiama jos sveiko gyvenimo būtinybė.

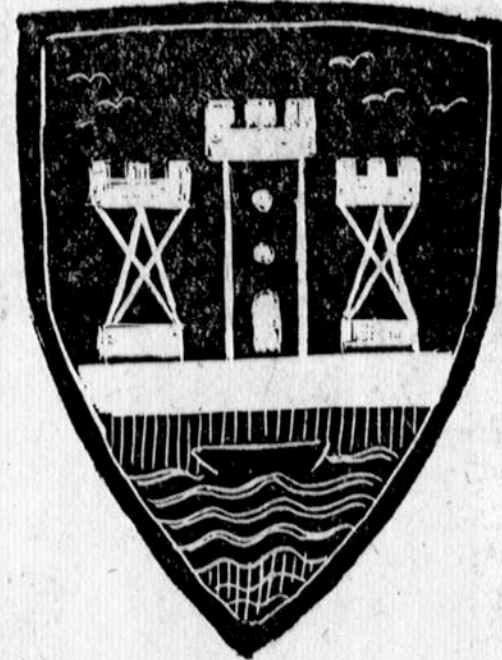
Tauta yra nesuskaitomą daugybę kartų daugiau, nei mes, šios Nepriklausomybės Dienos saulę išsvystantieji. Mes esam gyvoji dalis tų m ū s ū, kurie slenkame praieities begalybėn, ir tų m ū s ū, kurie atžygiuojame iš neįveigiamų tolybių.

Mums, gyviesiems lietuviams, šiandien lemia laikyti Lietuvos Nepriklausomybės idėją gyvą. Ir rūpintis, ir kovoti dėl naujo jos įgyvendinimo.

Tad, Sveiki sulaukę tos idėjos prisikėlimo šventės! Lai sustiprina ji mus, kad liktumėm verti mūsų pražgyvusiųjų ir nepaliktumėm nusivylimo mūsų tautos gyveniman atžygiuojantiems!

Lietuvos Nepriklausomybės Talka

Trijų didžiųjų Lietuvos miestų — Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos herbai. Dail. V. Raulinaičio.





Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Išteigtas 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Nepriklausoma Lietuva

JUOZAS JUREVIČIUS

II

Zemės ūkis

Lietuva, išbuvusi virš 120 metų carinės Rusijos priepaui, paveldėjo labai nualintą ir menko našumo žemės ūkį, kuris nepajėgė tinkamai išmaitinti net to žmonių skaičiaus, kuris tada gyveno mūsų krašte.

Pirmąsiais ir buvo griebtasi tvarkyti žemės ūkį. Greit buvo įvykdyta žemės reforma, kuri palietė apie 0,5 mil. ha. žemės — ir susidarė apie 300,000 naujų ūkių.

Nors ši žemės reforma kraštui daug kaštavo, bet ji taip pat davė daug naudos: buvo įkurta virš 40,000 naujakurių ūkių ir pridėta žemės 26,000 mažesniams, ariami plotai padidėjo, gyvulių skaičius augo, tiek žemės našumas, tiek gyvulių produkcija kilo. Socialinės negerovės susilpnėjo, žemės ūkio gaminių eksportas išaugo.

Nepriklausomos Lietuvos kaimas kėlė ir vėrė naujam gražiam gyvenimui. Tik 1940 m. Lietuvos okupacija viską sumaišė ir pagaliau ūkininkų bei dvarų žemes vėl suplakė į didesnius žemės vienetus — duodami jiems kolchozų ar sovchozų vardus. Tuo būdu laisvą Lietuvos ūkininką padarė vergu-baudžiauninku.

Gyvulių ūkis

Kylant žemės ūkiui, smarkiai tempu kilo ir gyvulininkystė.

1939 m. gyvulių skaičius Lietuvoje buvo toks:

Arklių apie 563 tūkst.
Raguolių apie 1,168,160 tūkst.
Kiaulių apie 1,200,000 tūkst.
Avių apie 1,300,000 tūkst.
Paukščių apie 3,752,900 tūkst.
Šie skaičiai sako, kad išsilaisvinęs Lietuvos ūkininkas dirbo sumaniai, planingai ir labai daug atsiekė.

Bendrai imant, žemės ir gyvulių ūkis sukūrė visą eilę stiprių kooperatinių įmonių, kaip Lietūkį, Pieno Centrą, Maistą, Lietuvos Cukrą. Tai buvo Lietuvos ūkio tvirtovės.

Pramonė, prekyba ir susisiekimas

Didelei pramonei išugdyti reikalinga anglies ir geležies. Nei vieno, nei antro mūsų žemė neturėjo, tai buvo silpna, bet ne visai menka.

Darbininkų ir tarnautojų skaičius 1931-1938 m. didesnę kaip 5 darbininkai, įmonėse augo.

1931 m. birželio mėn. buvo 24,360
1935 „ „ „ „ 27,370
1938 „ „ „ „ 40,818

Šie skaičiai sako, kad per 7 metus darbininkų ir tarnautojų skaičius Lietuvos pramonės įmonėse, kurių buvo 1,086, padidėjo 67,5%. Taip pat pakilo ir produkcija, nes buvo patobulintos mašinos ir įrenginiai. Bolševikams okupavus Lietuvą, visi geresnieji įrenginiai buvo išgabenti Rusijon.

Kylant pramonei drauge augo ir amatai. Plečiantis pramonei plito ir prekyba. Nors Lietuva neturėjo ilgo ir didelio pajūrio, bet buvo per tą nepriklausomybės laikotarpį įsigijusi ir keletą prekybos laivų.

Jei 1923 m. Lietuva eksportavo ūkio gėrybių už 146,8 milijonus litų, tai jau paskutiniiais prieš okupaciją metais tas eks-

portas buvo pasiekęs 233,2 milijonus litų.

Gerėjant ekonominiam gyvenimui, gerėjo ir susisiekimas. 1940 m. Lietuva turėjo 1,884 kilometrų geležinkelį t.y. 100,000 gyventojų teko 64,4 kilometrų. Plentų tais pačiais metais jau buvo nutiesta 1,626 kilometrų.

Valstybės finansai

Lietuvos valstybės iždas vertėsi savo lėšomis ir tik pasitaikius palankioms sąlygoms, pasinaudodavo užsienių valstybių kredito pasiūlymais. Vieni iš tų pasiūlymų būdavo palankūs mūsų tautos ūkiui, o kiti ne. Laimė, kad N. Lietuvos Finansų Ministerija daugumoje buvo valdoma gabių ir patyrusių asmenų, kaip E. Galvanauskas, A. Rimkos, J. Tūbelio ir kt. Jie sugėbė valstybės pajamas suderinti su išlaidomis. Nepriklausoma Lietuva, turbūt, iš daugelio valstybių buvo mažiausiai įsiskolinusi užsieniui.

MARGUTIS

vra pat's seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Kas ir kur?

• Lietuvos pasiuntinys Washingtone Juozas Kajeckas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukakties proga per Amerikos Balsą į Lietuvą pasakė kalbą.

• Tautinės Sąjungos valdybos iniciatyva vasario mėn. 23 d. 3 val. 30 min. Chicagoje, Lietuvių Menininkų Klube, kviečia tautinių organizacijų pirmininkų pasitarimą.

• Jeronimas Ignatonis laimėjo šiemetinį "Draugo" romano konkursą, gaudamas 1000 dol. už romaną "Ir nevesk į pagundą". J. Ignatonis, 1943 m. baigęs lituanistikos studijas Vilniaus universitete, Lietuvoje buvo mokytojas, dabar redaguoja "Draugo" skyrių "Lietuviškoji mokykla" ir aktyviai dalyvauja Dainavos ansamblyje.

• Jonas ir Anelė Andriuliai, šiemetinio "Draugo" romano konkurso mecenatai, paskyrė 500 dol. lengvo žanro dainos konkursui.

• Vincui ir Emilijai Rasteniems vasario mėn. 6 d. suėjo 10 metų, kai jie atvyko į JAV.

• Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris š. m. vasario 15 d. AL Piliėčių Klubu patalpose, Brooklyn, rengia savo tradicinį užgavėnių pobūvį su Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimu. Gros J. Vedegio orkestras. Įėjimas: suaug. — 3 dol., jaunimui — 1 dol. Kitų rinklių nebus. Kvietimų bus galima gauti prie įėjimo. Pradžią — 8 val. vakare.

• Audronė Bagdonaitė, chigagietė moksleivė, įvykusiuose Vienybės gražuolių rinkimuose gavo daugiausia balsų ir laimėjo Miss Lithuania vardą.

• Solistė Pradencija Bičkienė, laimėjusi American Opera Auditions konkursą ir geriausios Indiana valst. dainininkės vardą, dabar kelis mėnesius dainavimą studijuoja Muzikos Konservatorijoje Cincinnati, Ohio. Jei dainininkė ir toliau taip seksis, o

tam ji visus davinius turi, ji gali laimėti studijas Italijoje ir iškilti į pačias aukščiausias šio krašto dainavimo jėgas.

• Juozas Laučka, Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus vadėjas Muenchene, grįžo į JAV. Čia Laučka šeima ištiko nelaimę — mirė jų sūnus. Į Vokietiją nebergėjęs. Jo vietą dabar užėmė J. Padalis-Padalskis.

CHICAGO

• Inž. Eugenijus Bartkus, Tautinės Sąjungos centro valdybos pirmininkas, šiuo laiku dažnai lanko šio krašto lietuvių apgyventas vietas ir daug kur išgirsta nusprendimus steigti Tautinės Sąjungos skyrius. Tuo būdu skyrių skaičius paaugs. Inž. Bartkus yra pirmas "dypukas" išrinktas tos Sąjungos centro pirmininku. Adv. Antanas Ollis buvo pirmutinis jos pirmininkas.

• Povilas Gaučys, rašytojas ir buvęs nepriklausomos Lietuvos diplomatas, šiemet yra išrinktas ALTO Chicago's skyriaus pirmininku ir kviečia visus lietuvius gausiai dalyvauti Vasario 16 d. šventėje, kurią Chicago's Altas ruošia Maria High School, š. m. vasario mėn. 16 d.

• Inž. Algirdas Bakšys, Tautinės Sąjungos Chicago's skyriaus pirmininkas deda visas pastangas, kad gerai pavyktų sveimų valstybių konsulų vaišės, kurias jo skyrius ruošia Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių proga. Vaišės įvyks vasario mėn. 16 dieną, septintą valandą vakaro South Shore Country Club, 7059 South Shore Drive, Chicago.

• Kun. Dr. Juška, LB Tarybos narys, išrinktas pirmininku tos spaudos komisijos, kuri rūpinasi visuomenės informavimu LB naujos tarybos rinkimu reikais. Komisijos nariai yra įvairių pakraipų žurnalistai. Komisijos sekretorius Dr. Kazys Sruoga.

• Vaičiaus ir jo žmonos Marcelės sūnus Kęstutis susituokė su panele Trečiokaite. Kęstutis tėvas buvo nepriklausomoje Lietuvoje žymus aviacijos žinovas, o jo motina diplomuota gailėstingioje seselė. Jaunosios motina menininkė, tėvas ekonomistas. Vaišės įvyko Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje.

Julius Šakelė

LIETUVIŲ MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA

vasario 23 d. švenčia savo veiklos 25 metų sukaktį. Į sukakties šventę Liet. Auditorijoje pakviesti: Chicago's konsulas Dr. D. Daužvardis ir ponis, Chicago's miesto meras Richard J. Daley ir kt. valdžios atstovai bei lietuvių veikėjai. Programoje bus kalbos, sveikėjimai, svečių vaišės ir meninė dalis.

Moterų Lyga čia įsikūrė 1933 m. užsibrėždama — "jungti visas lietuves ateities ir Amerikoje gimusias moteris politinėm darbuotėm". Šio tikslo siekdamas, sutartinai ir vieningai dirbdamos, per savo veiklos 25 metus, lygos narės nuveikė nemažą pasigėrėtinų darbų.

Moterų Lyga čia visuomet rėmė visus lietuvių, kandidatuojančius į vietos valdžios atsakomybės vietas. Gyvai prisidėjo prie sutikimo iškilnių Prezidento Antano Smetonos Chicagoje ir kitų Lietuvos valstybės vyrų ar asmenų. Nemaža yra padėjusių tremtiniais ir čia gyvenantiems broliams depresijos metu, o taip pat parėmusios savo aukomis Lietuvos laisvinimo ir kt. veiklą.

Atlanto nugalėtojų Dariaus ir Girėno garbei, po jų tragiško žuvimo, 1934 m. Moterų Lyga, padedant vietos veikėjams, iškojo iš Chicago's miesto valdžios čia vieną gatvę pavadinti "Lituanicos" vardu, kuri ligi šiol primena lietuviams ir amerikiečiams tą didįjį dviejų lietuvių ryžtą ir žygį Lietuvos garbei.

Moterų Lygos 25 metų sukakties šventėje atsispindės ir šių dviejų lietuvių — Atlanto nugalėtojų — žygis ir jiems per amžių reikiama pagarba ir mūsų tautos žmonių didžioji meilė ir padėka.

— K.

TORONTO

Vasario 2 d. įvyko LTS vietos skyr. narių visumos susirinkimas. Buvo padaryta pranešimai iš praėjusių metų veiklos, išrinkta nauja skyriaus valdyba ir Revizijos K-j, ir aptarta eilė svarbių klausimų.

Iš kalbėjusių pasisakymų išryškėjo, kad V-ba turėjo geriausių norų, šalinant sutiktus kliuvinius bendrojo veikloje, stiprinti bendruomeninį mūsų reikalų supratimą. Tačiau to darbo rezultatai mūsų dar nedžiugina, nes esama asmenų, kurie drumsčia tą aplinką, kad sau turėtų daugiau naudos. Kai yra keliama vieningumo idėja, ten staiga įjungiami partijų interesai, kuriems verčiami paklusti.

Ir šiais metais, tik su labai maža persvara KLB Toronto apyl. Taryba atmetė Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pastangas švęsti vasario 16-ją kar-

tu. To viso pasėkoje, be jokių parėdymų iš ankščiau, LNT organizacijos Toronte ruošia Lietuvių Namuose vasario 15 d. (6 val. 30 min.) Lietuvos Nepriklausomybės 40 m. sukakties iškilmingą minėjimą.

Minėjimo iškilmingoj daly, dabartinės mūsų padėties klausimu, kalbės Generalinis Konsulas Kanadai Min. V. Gylys. Po jo skaitys paskaitą buv. Dotnuvos Ž. Ū. A. dorentas J. Paršeliūnas. Meninę dalį išpildys solistai M. Vilčiauskaitė ir A. Si-manavičius, akomponuos — D. Skrinškaitė.

Dar aptarus eilę kitų klausimų ir sumanymų susirinkimas baigiamas.

A. J.

D a b a r
p a t s l a i k a s
u ž s i s a k y t i
D I R V A !

BEST WISHES
To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

JOSEPH KRUPANSKY

CANDIDATE FOR
COUNTY COMMISSIONER

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

NORMAN H. RUSSICK

CANDIDATE FOR
JUDGE

COMMON PLEAS COURT

MY SINCERE GREETINGS
To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

PAUL J. GNAU

CANDIDATE FOR
JUDGE JUVENILE COURT

Eagle Stamps padeda taupyti su kiekvienu pirkiniu

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

LINEN CABINET REIKMENYS

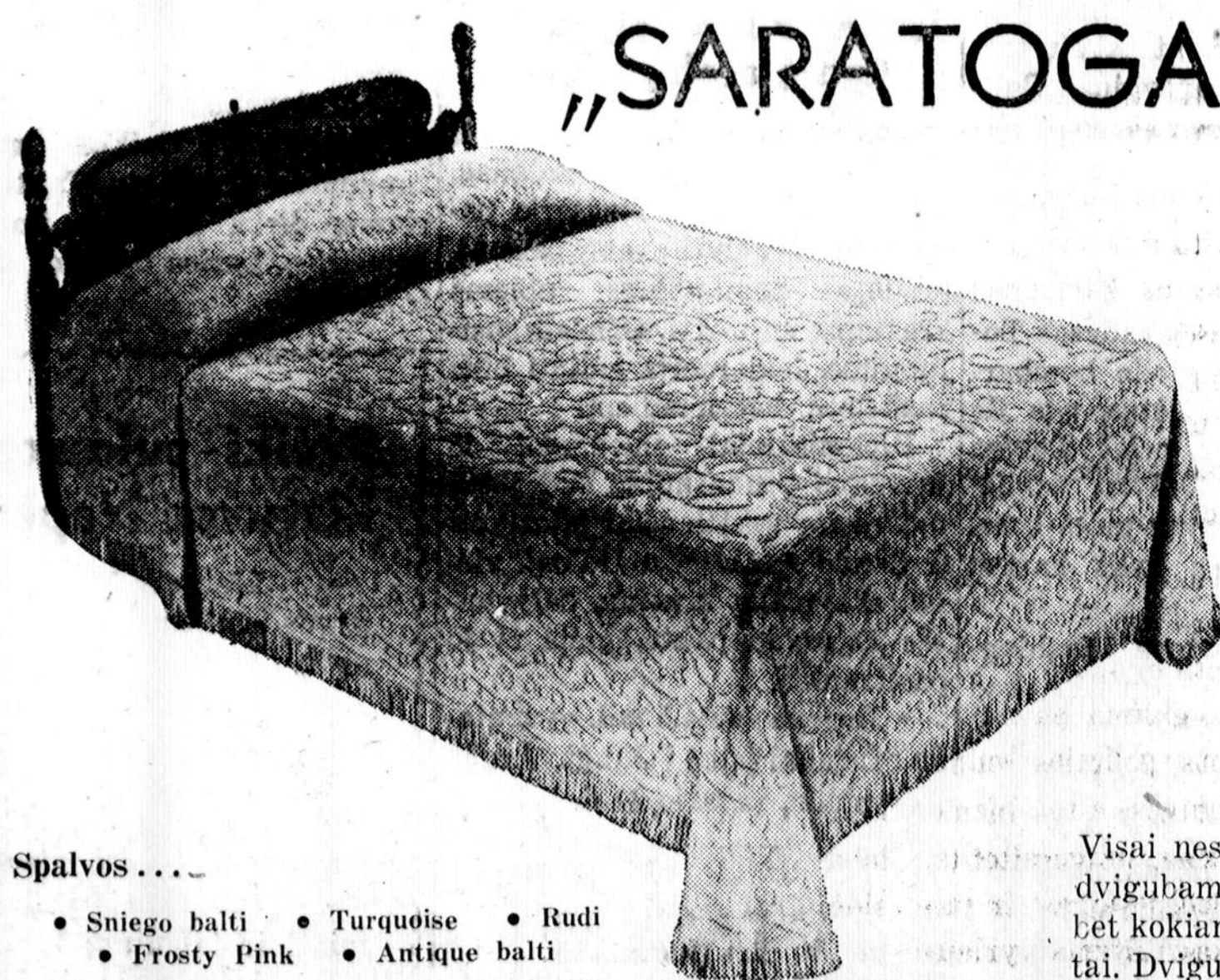
Vasario išpardavimo kainos!

"SARATOGA" Nesiveliantieji

Heirloom
Užtiesimai

Reguliariai
12.98 Vertės

7.88



Spalvos....

• Sniego balti • Turquoise • Rudi
• Frosty Pink • Antique balti

Visai nesiveliami Heirloom užtiesimai! Ir jie išverčiami dygubam nešiojimui. Pasirinkite iš spalvų, kurios atitiks bet kokiam kambariui. Jums patiks gražūs tradiciniai raštai. Dvigubo ar vieno dydžio pasirinkimas.

3 DALIŲ Reguliariai 3.99 COUNTER

Vonios kilimų komplektas 1.99

• Pilka
Spalvos: • Turquoise
• Geltona • Mėlyna
• Žalia • Pink
• Emerald • Balta
• Žalia • Rose

Minkšti, gražūs cotton chenille komplektai lygiom spalvomis su tinkamu juodu brūkšniu. Lengvai išplaujami... su neslystančiom apatėmis saugumui. Pilnas komplektas iš vonios kilimo, contour kilimo, ir apdengimo.

Paštu ir telefonu užsakymai priimami. Šaukit CH 1-3000 Atidara pirmadienį 9 A. M. iki 9 P. M.

The May Co.'s Basement Linen and Domestic Department Downtown and On the Heights

Kelionė į Pacifiko kraštus (6)

Sutinkame pirmuosius lietuvius

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Iš Tahiti salos mūsų laivas pradėjo liūliuoti Naujosios Zelandijos linkui. Tai turėjo užtrukti penkias dienas. O ir pats atstumas nemenkas — 2214 mylių...

Kai vėl pasiekėme vandenyno vidurį, pirmąsias dvi dieni jo vandenys buvo gana neramūs — šniokštė, užė, supo laivą, smarokai liūliavo. Tik trečią dieną jūra apsiraminė. Man po Tahiti tai buvo vėl poilsis, nes ten per tą porą jūrių ir aktyvių dienų buvau kiek išvargęs. Tad grįžau į normalų laivo gyvenimą, ilgiau miegojau, tinginiavau, ilsėjais, pradėjau surašinėti įspūdžius. Žmona buvo energingesnė ir gyvai įsitraukė į laivo pramogų veiklą.

Vėl pradėjome kasdien po pusvalandį atskukinėti savo laikrodžius. Mes keliaujame iš šiaurinės į pietinę hemisferą ir tuo pačiu laiku į vakarus; gruodžio 1 d. vėlai vakare priplaukėme vadinamąją tarptautinę dienos liniją ir — tuo... praradome vieną dieną. Tokiu būdu vietoje gruodžio 2 dienų mums buvo gruodžio 3 diena.

Dėl pavyzdžio patikrinau, kaip keliaujant atrodo mūsų laikas, palyginus su laiku Amerikoje. Štai, sakysime, šiandien N. Zelandijoje yra gruodžio 4 d., 10 val. ryto, o Clevelande, Ohio, gruodžio 3 d. 5 val. popiet. Kai pasieksime Sidney, Australijoje, gruodžio 8 d., 10 val. ryto, Clevelande bus gruodžio 7 d., 7 val. vakaro...

N. Zelandijos uostą Aucklandą pasiekėme gruodžio 4 d., 8 val. ryto. Laivas uoste išbūti tik iki kitos dienos 2 val. po pietų, tai per tą trumpą laiką nesitiki jome daug ką pamatyti ar sukti. Iš N. Zelandijos lietuvių turėjau tik porą adresų. Vieną — Dr. A. Butkaus, bet, emęs teirautis, patyriau, kad jo gyvenama toli nuo uosto, už kokių 800 mylių, taigi nėra vilties pamatyti. Kitą adresą turėjau jauno ir energingo lietuvių studento Geniaus Procuto, gyvenančio pačiame Aucklande, tai tikėjaisi galėsiąs susitikti pirmą lietuvių po tos ilgos kelionės vandenimis.

Mudviem su žmona bėpusryčiaujant, kambario prižiūrėtojas atveda labai dailiai nuaugusį poną, turintį gal per 50 metų amžiaus, ir sako:

— Your countryman!...

Mano tautietis, lietuvis atvy-

ko į laivą pasveikinti! Tai mums buvo didelė staigmena. Ir iš tikrųjų, jis tuoj prakalbo lietuviškai:

— Esu Česlovas Liutikas, N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, gyvenu čia, Aucklande, ir atvykau Jūsų pasitikti ir pasveikinti...

(Štai koks būtų idealas lietuviui keliautojui, jei jam, kaip sakysim Rotary Klubu nariui, kurį gali pasitikti svetimos šalyse kiti nariai ir kuriuos jis gali aplankyti ir būti jų draugiškai suktas, nesistatytis tokie pat ryšiai su kitų lietuvių "klubais" — bendruomenėmis. Apie šią idėją ponas Barzdukas ir kiti galėtų pagalvoti. Žinoma, ji ne nauja Lietuvių Bendruomenei, bet reikią ją tinkamai išpopuliarinti ir išugdyti tuos svetingumo papročius...)

Apsidžiaugę, čia pat kvietėme p. Liutiką pusryčiams, norš kavos puodukui. Bet jis niekaip nesutiko, sakėsi, jog ką tik namie pusryčiaus.

Man buvo labai įdomu sužinoti, kaip p. Liutikas patyrė taip tiksliai apie mūsų atvykimą į Aucklandą ir galėjo atvykti į laivą, vos jam įplaukus. Iš pradžių jis mano klausimą kaip ir nutylėjo, bet daugiau išsinekęs, pasakė, kad tai sužinojęs iš studento Procuto, kuris ką tik apie mano išvykimą į N. Zelandiją buvo skaitęs žinutę Australijos lietuvių laikraštyje **Mūsų Pastogė**... Tikrai buvau sujaudintas tokių mūsų tautiečių rūpestingumu.

Ponas Liutikas pranešė, kad dar tą patį vakarą greitosiomis mums yra rengiamas sutikimas Royal Empire Society patalpose. Pats Č. Liutikas tą dieną atsiskęs iš darbo, kad galėtų mus sukti ir supažindinti mus su miestu. Savo dienos uždarbį jis paaukojo mūsų sutikimui, už ką esu jam be galo dėkingas ir už tai noriu padėkoti viešai per laikraštį. Kiek vėliau susipažinome ir su dukra, kuri lanko šlaugų kursų vienoje Aucklando liginėje. Ji buvo laisva ligi 3 val. popiet, tai su ja drauge nuvažiavome į garsų miesto muziejų susipažinti su N. Zelandijos pirmųjų gyventojų maorų kultūra. Po to, aš turėjau nuo jų atsiskirti, nes man reikėjo dalyvauti Rotary Klubu susirinkime. Tad nutarėm susitikti laive 6 val. vak. ir čia pavakarieniauti, o paskui vykti į lietuvių susirinkimą.

Mano žmona su panele Liutikaite grįžo į laivą pietauti, p. Liutikas dar turėjo savo reikalų, tai iki tam laikui išsiskirstėme.

Bet studentas G. Procuta į mūsų kambarį atvyko jau 5 val. Tikrai žavus jaunuolis, kuris yra plačiai susipažinęs su visa mūsų lietuviška veikla ne tik N. Zelandijoje ir Australijoje, bet taip pat su Amerikos lietuvių gyvenimu ir visų kitų kraštų lietuviškais reikalais. Aiškiai matyti, kad jis auga į puikų mūsų lietuviškos ateities darbuotoją.

Veiklus jis ir savo vietovėje. Jis reaguoja į visus N. Zelandijos spaudoje pasirodančius straipsnius, kur vienu ar kitu būdu paličiami Pabaltijo tautų ir ypač lietuvių reikalai. Mačiau iškarpaus daugybės jo parašytų straipsnių ar laiškų redakcijoms. Kai kada pasirašo pavarde, dažniausiai gi žodžiu Lithuanian. Po to, kiek vėliau atvyko laivan p. Liutikas, atveždamas mano žmonai gėlių. Dar kartą dėkui!

Mūsų susirinkimo patalpos buvo netoli uosto, tai pėsti nuėjome į svetainę, kur jau radome gražų būrelį lietuvių. Pasisveikinau su kiekvienu, ir, susėdė rateliu, pradėjome dalintis įspūdžiais. Jie man daug pasakojo apie jų gyvenimą N. Zelandijoje ir nemažiau teiravosi apie lietuvių JAV valstybėse. Paskubomis buvo spėję čia susirinkti per 20 asmenų. Mėginsiu juos išvardinti, prašydamas atleisti, jei ką skubomis klaidingai būsiu išdėmėjęs ar praleidęs. Čia buvo: ponai Liutikai, Palubinskienė-Simkienė, Palubinskas, Procutiėnė su dviem sūnumis: inžinieriumi

NEW YORK

IS MOTERŲ VEIKLOS

• Pabaltijo Moterų Taryba, daugelį metų veikusi nepriklausomais laikais, savo veiklą tęsia ir išeivijoje. Visų trijų Pabaltijo kraštų moterų, statydamos veikimo pagrindin bendrus savo tautų interesus, gali efektingiau reikštis kitų laisvų tautų moterų tarpe, negu dirbdamos atskirai.

Pabaltijo Moterų Tarybai kas-

Vaclovu ir studentu Genium, Paukštys, Mitkevičius, Pečiulaitis, jo sūnus Jurgis ir duktė Dalia, Gaigalas, Grigaliūnas, Žiginskas, Žiginskaitė, Paplauskai...

Ponios ir panelės susinešė užkandžių. Tai, prie kavos ir arbatos puodukų besisnekučiuodami, nepajutome, kaip skubiai prabėgo laikas ligi 11 val. nakties. Man tai buvo retai malonus ir šiltas išgyvenimas, — juk tai taip toli nuo Lietuvos, ir kur lietuvių dabar negyvenama, ir kokia visur bendra, patriotiška jų dvasia!

Grįždamas iš Australijos, kur čia tikėjais vėl būti sausio 6 d., pažadėjau Aucklando lietuviams parodyti **Margučio** 30 m. jubiliejinį spalvotą, kalbantį ir dainuojantį filmą. Jame yra lietuviškų dainų ir taip pat lietuviškų vaizdų. Nors filmas trauktas Amerikoje, bet jis parodo tuos pačius lietuviškus simbolius, kaip "Lietuvos" beržus, dobilėlius ir pan. Jie pažadėjo, kad, man grįžus, jie sutrauks į tą pobuvį visus N. Zelandijos lietuvius.

(Bus daugiau)

met pirmininkauja kitos tautos atstovė. Šiomet šios pareigos teko lietuvių atstovybės pirm. Li-gijai Bieliukienėi, kuriai buv. pirmininkė estė perduodama pareigas, pabrėžė, jog Pabaltijo Moterų Taryba, lietuviams atstovaujant, ypatingai daug pasidarbuoja, ir palinkėjo, kad ir šie lietuvių moterų pirm. L. Bieliukienės vadovaujami veiklos metu jai ir kitų narių nuomenės nepakeistų.

• Taip pat sėkmingai New Yorke veikia atkurtas ir Liet. Moterų Atstovybės klubas, pirm. V. Jonuškaitės-Leskaitienės, kuris šiomet numato švesti savo veiklos JAV-se penkmetį ir jį atžymėti ruošiasi platesniu mastu.

Šioje organizacijoje vieningai dirba visų pažiūrų moterų.

Į valdybą sekantiems metams išrinkta: V. Jonuškaitė, dr. M. Kregždienė, Br. Dičmonienė, V.

Šileikienė, T. Penikienė ir A. Biatstovė.

• Be to, čia veikia ir Moterų Vieniųbė — pirmųjų lietuvių ateivių moterų org-ja, įkurta prieš daugelį metų. Nors pati org-ja savo veiklos amžiumi bei nuveiktais darbais yra gana sena, tačiau jos narės vis tebėra energingos ir aktyvios ne tik savam rate, bet dalyvaudamos bei remdamos ir kitų veiklą.

• Vasario 1 dieną Vieniųbės patalpose buvo suruoštas gražus priėmimas Hollywoodo aktorei Rūtai Lee Kilmonytei ir jos motinai.

• Vasario 18 d. Damų namuose, Woodhaven ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas, kuriame pasikaitą skaitys Klubu narė, žinoma visuomenininkė O. Valaitienė.

• Moterų Vieniųbės steigėja yra M. Strumskienė-Jokubaitienė, o dabartinė pirm. P. Šimėnienė. E. Čekienė

PHILADELPHIA

Nepriklausomybės šventės minėjimas Philadelphiaje prasidėda šeštadienį 7 val. pamaldomis šv. Andriejaus bažnyčioje. Sekmadienį, vasario 16 d., visose trijose lietuvių bažnyčiose Mišios už tėvynę. Iškilmingas minėjimas įvyksta 3 val. p. p. Lietuvių muzikos namuose (2715 Allegheny Ave.). Pagrindiniu kalbėtoju bus visiems vietos lietuviams gerai žinomas V. Volertas. Taip pat bus Penssylvanijos valstybės ir Philadelphia miesto atstovai. Iškilmingoji programa bus įvairinta įdomia menine dalimi. 40-toji Nepriklausomybės šventė turėtų mus visus sutraukti į šį minėjimą, iš kurio pasisemsiame stiprybės ir ištvermės kovoję dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. P. M.

ar jūs ragavote Amerikoje vienintelio ugnim virto alaus?

Tikras pasitenkinimo pareiškimas pirmą kartą STROH'S alaus paragavus. Jūsų geras skonis tuojau pažins lengvesnį, skoningesnį, daugiau gaivinantį skonį, kuris gaunamas prie 2000 lapsn. virimo karščio. Ir STROH'S alus yra vienintelis Amerikoje taip verdamas. Gaukite gerą skonį, su kuriuo joks kitas Amerikos alus negali lygintis. Prašykite Stroh's alaus buteliuose, dėžutėse ar bare.

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!



The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

VENEZUELOS REVOLIUCIJOS MAIŠATYJE

M. GALINIS, Mūsų bendradarbis Venezueloje

II

Naujoji vyriausybė pasizadėjo atstatyti pilną demokratinę santvarką. Tuoj prasidėjo mitingai, laikraščiai jau rašo laisvai, radijo stotys duoda savo komentarus. Vyriausybė pažadėjo greit vykdyti laisvus rinkimus. Bet... revoliucinė kariškoji vyriausybė kraštą įspėjo, jog vyriausias kariuomenės štabas stebės, kad suteiktos laisvės nebūtų panaudotos prieš gyvybinius krašto interesus...

Buvusių politinių partijų vadai grįžta, buvusios partijos pradeda naujai vyriausybei įteikinėti savus poterių, pasiūlymus, reikalavimus.

Partijų yra daug ir jų viena iš stipriausių yra gana kairi ir radikali. Gi Venezuela, tai nėra Lietuva. Čia yra milijonierių ir turtuolių kraštas. Tų turtuolių daug ir didelių, daugiausia iš amerikiečių ir anglų — olandų žibalo bendroves.

Čia, greta didžiausio skurdo, gyvenimas verda prabangiausiam liuksuse. Interesų priešingumai didžiausi. Tat mes, lietuviai, na, ir patys venezueliečiai, įvykius stebim su didžiausiu įtampimu.

Mes, lietuviai, kaip ir kiti per paskuti-

nus du mėnesius pergyvenome gana keistą raidą politinėje krašto atmosferoje. Primin-kime šį tą iš tos politinės raidos, kad būtų aišku, kodėl Jimenez režimas griuvo taip greit ir staiga.

Praeitų metų gruodžio mėnesį 15 dieną įvyko plebiscitas, kuriame gyventojai pareiškė, jei taip galima pasakyti, "pasitikėjimą" generolo Perez Jimenez vyriausybei ir jo politikai. Atrodė, kad jo režimas patvirtas dar ilgiems metams. Bet iš tikrųjų tas plebiscitas reiškė režimo galą. Mat, per tų balsavimų organizavimą vyriausybė padarė žiaurias klaidas. Buvo suteikta teisė balsuoti užsieniečiams, kurie gyvena krašte dvejus metus.

Vyriausybė žinojo, kad užsieniečiai nieko kito nesiekia, kaip tik tvarkos ir darbo. Jie tai turėjo. Jie krašto politiniame gyvenime nedalyvauja ir apie režimo žmonių nei užkulisinį gyvenimą, nei smulkiausius įvairius reikalus nežino. Jie jokioms aplinkybėmis nebuv pasireiškę prieš krašto režimą. Tas vyriausybei patiko. Todėl ji ir leido užsieniečiams balsuoti, nes buvo tikri jų palankiais balsais.

Čia ir buvo pati didžiausia valdžios klai-

da. Venezueliečiai tuo buvo labai užgauti, jų kraujas pradėjo virti. Krašto gyventojų nuotikos persidavė į aukštuosius kariuomenės sluoksnius. Pačiuose aukščiausiose sluoksniuose prasidėjo nepasitenkinimai, trynimasis. Jaunesnių karininkų tarpe nepasitenkinimas apsiirėškė ypatingai stipriai. Tas ir privedė prie sukilimo pradžios.

Kita, labai žiauri vyriausybės klaida buvo ta, kad ji prieš balsavimus vedė gana keistą, politiškai jokio pateisinimo neturinčią propagandą, jei tai iš viso galima pavadinti propagandą. Prieš rinkimus policijos valdininkai ėjo į fabrikus, dirbtuves, kitas biznio privatinės įstaigas, mokyklas, universitetus, jau nekalbant apie valdiškas įstaigas, ir pasiūlė pasirašyti visiems, kas pritaria vyriausybei. Žinoma, dėl tų parašų rinkimo kilo visokių konfliktų. Dauguma pasirašė, bet buvo tokių, kurie atsisakė. Atsisakiusius pradėjo klausinėti, kodėl nepasirašo. Suprantama, tas klausinėjimas nevisuomet taiklingai baigdavosi...

Toji procedūra gyventojus tiesiog įsuti-

tinė. Parašų rinkimas vyko ir tarp užsieniečių. Kiekvienas užsieniečiai biznierių, gaudami daug malonių iš vyriausybės, pasistengė už malones atsidėkoti, kad vėliau dar daugiau malonių gautų. Tas ypač pasireiškė tarp italų ir portugalų.

Visi tokie parašai buvo skelbiami spaudoje. Ir tuo metu didelė dalis laikraščio būdavo tik tais parašais užpildyti. Venezueliečiai dėl to irgi žiauriai pasipiktino, kad užsieniečiai skverbiasi į vidaus politiką.

Tuo pačiu metu paaiškėjo, kad kairieji italai, gavę savo tautiečių sąrašus iš savo konsulatų, ėjo per italus ir vertė juos pasirašyti. Kitų pavardės buvusios paskelbtos jiems ir nepasirašius. Šiuo metu laikraščiai ypač dar priekaištus italų ambasadoriui ir jo konsului.

Liūdniausia pasekmė tokių parašų rinkimo ir skelbimo buvo ta, kad venezueliečiai labai užpyko ant visų užsieniečių. Kai prasidėjo revoliucija tai mums buvo tikrai karšta. Ne vienas italas dėl to nukentėjo. Yra ir mirties aukų.

Mes lietuviai toje priešrinkiminėje valdžios propagandoje nedalyvavome. Mūsų vardų niekas nepasirašė ir mūsų vardas toje akcijoje nebuvo minimas. Iš lietuvių niekas per revoliuciją, bent Caracaso mieste, nenukentėjo.

Praeitais metais liepos mėnesio pirmomis dienomis per vadinamą "Tėvynės savaitę", visos mokyklos, didesnių fabrikų ir prekybos įmonių darbininkai, valstybės įstaigų tarnautojai, galima sakyti, visą savaitę, entuziastiškai žygavo paraduose, kuriuos priėmė tas pats Perez Jimenez. Ir nebuvo gir-

dėti nusiskundimų.

Tie paradai buvo labai gražūs, tikrai teatrališki. Jūs, manau, esate juos net matę kino apžvalgose. Tai buvo taip neseniai, vos tik prieš šešius mėnesius. Tuo metu, atrodė, kad tikrai visa tauta eina kartu su vyriausybe, jai reiškia pagarbą, pasitikėjimą ir džiaugiasi jos didžiais darbais.

Žinoma, žiaurumų buvo ir tada, nukentėjusiųjų šeimos ir jų artimieji tai žinojo, bet niekas tuo metu į juos nekreipė dėmesio.

Praėjo šeši mėnesiai ir tie patys žmonės pasakė: jau toliau negalime kentėti. Jaunuomenė, intelektualai, darbininkai metėsi gatvėn priversti tuos, kurie nestreikuoja visuotiniam streikui. Ir nei policijos šaudymai juos neišgąsdino.

Žinoma, gatvė revoliucijos nenulėmė. Ją nulėmė kariuomenės dalinių ultimatumas. Bet venezueliečiai sako: be gatvės nebūtų buvę kariuomenės ultimatumo. Tai, gal, ir teisybė.

Šią Venezuelos revoliuciją nulėmė du veiksniai: civiliai ir kariuomenė. Šiuo metu dėl to ir vyksta diskusijos, kas turi daugiau nuopelnų, civiliai ar kariuomenė. Nuo to, kas tame ginče įrodys savo teisybę, pareis ir krašto režimo struktūra, demokratinių civilų santvarka ar kariškas režimas. Šiuo metu vieni kitus stebi ir tiria.

(Pabaiga)

Vokiečių karinė slaptoji žvalgyba
paskutiniojo karo metu

ADMIROLAS CANARIS

Atpasakoja L. S.

Kai surinktų žinių kiti nedavertindavo

Canario įstaiga turėjo rūpintis vien žinių rinkimu. Gau-
toji medžiaga būdavo perduodama atitinkamiems Generalinio Šta-
bo skyriams, jūros karo vadovybei bei oro pajėgų Vyriausiajam
štabui. Čia įvykdavo informacijų vertinimas ir jų panaudojimas.
Ši sistema gerai veikė iki karo pradžios ir pirmaisiais karo metais,
kol vyravo pilnas pasitikėjimas admiralu bei jo karininkais, kol
buvo glaudus asmeniškas kontaktas tarp Generalinio štabo kari-
ninkų ir slaptosios žinių tarnybos.

Vėliau tas išbalansuotas aparatas ėmė šlubuoti. Genera-
linis štabas buvo smarkiai atjaunintas. Svarbias vietas užėmė
karininkai nepažįstą užsienio, nepažįstą kitų kraštų psicholo-
gijos, galvosenos, nesuprantą slaptybų žinių rinkimo technikos ir
metodų.

Gautos informacijos vis dažniau būdavo klaidingai įverti-
namos, o kartais ir visai į jas neatkreipta dėmesio. Didžiausia
klaida įvyko su alijantų invazija išsaurės Afrikon. Karinė slap-
toji žinių tarnyba daugelį kartų nurodė išlaipinimo vietas ir laiką.
Ta patvirtino ir ispanų žvalgyba. Tačiau Vokietijos pasiuntinybė
Madride "žinojo geriau" ir šios įstaigos nuomonei Fiurerio Vyr.
Būstinė labiau patikėjo nei karinei slaptajai žvalgybai.

Tai buvo vienas iš šaltinių klaidingiems sprendimams, kad
daugelio asmenų nuomonės būdavo priimanos be kritikos. Prie
to prisidėjo, kad pats Hitleris mėgo visas žinias pritaikyti savo
fantazijai ir savo norams. Laikui bėgant panašiai ėmė elgtis visa
jo aplinka, net kariniai patarėjai. Aišku, tada didelė dalis Cana-
rio įstaigos darbo nuedavė niekais.

Himmlerio ir Heydricho daromi sunkumai

Canaris bei jo organizacija buvo Himmleriui ir Heydrichiui
rakis aktyje. Juodu valdė visus žinių šaltinius valstybės viduje,
viešąją ir slaptąją policiją ir užsienio žinias, kurias parūpindavo
SD. Nors jie privalėjo rūpintis vien politinėmis informacijomis,
tačiau stengėsi rinkti ir karines žinias. Pastarąsias neperduodavo
karinei slaptajai žvalgybai ar generaliniam štabui, bet patiekdavo
tiesioginiai Hitleriui, su tendencija parodyti, kiek SD geresnė
yra nei Canario organizacija.

Sunkumų sudarė ir kai kurių Canaris bendradarbių prieš-
nacinis nusistatymas. Minėtini: generolas Oster — techninio cen-
trinio skyriaus viršininkas, jo bendradarbis Dohnany bei Josef
Mueller — karinės slaptosios žinių tarnybos karininkas Romoje.
Jie visi buvo suimti. Canaris bandė juos dengti. Kai kas net kal-
tino jį patį bendradarbiavus su priešais ir apie viską iš anksto žino-
jusį. Tačiau tas, greičiausia, neatitinka tiesos. Yra nemažai faktų,
įrodančių, kad prieš bandymus pradėti pokalbius dėl karo pa-
liaubų, Canaris visad nukreipdavo į Užsienio reikalų ministeriją.
Net provizoriniame teismo procese jis tuomi nekaltinamas.

Himmler ir Heydrich, pasinaudodami faktu, kad Istanbule
karinės slaptosios žinių tarnybos trys tarnautojai perėjo pas
anglius, išpūtė visą reiką, pasiekė, kad Hitleris 1944 metais vas-
ario mėn. Canarį iš jo posto pašalino. Po liepos 20-tos dienos
atentato buvo suimtas, nors su tuo jis nieko bendro neturėjo.
Pradžioje kalinamas Berlyne. 1945 m. balandžio mėn. perkeliamas
į Flossenburgo koncentracijos stovyklą. Čia, po labai paviršuti-
niai improvizuoto teismo proceso, nužudomas.

Savo uždavinį buvo puikiai atlikęs

Canaris dar jaunas būdamas pasirinko kariškiejo amatą. Ir
subrendus jo karjeros kelias nedaug tesiskyrė nuo kitų. Didysis
uždavinys — išugdymas ir vadovavimas karinei slaptybų žinių
tarnybai — buvo jam duotas vėliau. Ir šį uždavinį jis puikiai
įvykdė. Pasisekimai kare tai patvirtino. Karo žygiai Lenkijoje ir
Prancūzijoje parodė, kad viskas, kas svarbu, yra žinoma. Karo žy-
giai Danijoje-Norvegijoje, Balkanuose ir Rusijoje įrodė dar daugiau:
būtent, kad Canaris sukūrė organizaciją, kuri sugebėjo patenkinti
visus statomus reikalavimus ir kuri buvo lygiavertė, o kartais net
geresnė, nei priešų daug senesnės panašios organizacijos.

Skyrių įsteigimas Artimuose ir Tolimuose Rytuose tuo
metu, kai Vokietija jau buvo izoliuota nuo viso pasaulio, parodė,
kad jis turėjo pakankamai gabių žmonių, kurie sugebėjo ir tokiose
apstovose daug padėti vokiečių laivams tolimuose vandenyse bei
kariuomenės daliniams Afrikoje.

Laiku įsikišęs jis užtikrino vokiečių kariuomenei svarbiau-
są žaliavą — Rumunijos naftą. Jis palaikė ryšius su revoliucio-
nieriškais elementais Europoje bei Azijoje ir juos panaudojo pri-
rišti priešo dalinius, o saviesiems kovą palengvinti.

Jis įkūrė junginius, kurie moderniaame kare pasirodė bū-
tini: Brandenburgų divizija — Kovos vienetas, veikusius visuose
frontuose ir paruošus specialioms uždavinims.

Pasisekimo principas reikalavo, kad visi karinės slaptosios
žinių tarnybos darbai būtų vykdomi ir jiems ruošiamasi slapta,
be propagandos, be laimėjimo laurų dalinimo.

Tiek jį, tiek visą jo organizaciją ištiko tas pats likimas,
kaip ir daug aukų sudėjusio, pasiaukojančio vokiečio kario: poli-
tinės vadovybės nepasotinamumas, trumparegiškumas, žmoniš-
kumo dėsnų nepaisymas pavertė niekais visas pastangas, visą
darbą.

Asmeninė Canaris tragika dar tuo didesnė, kad jis jau
anksčiau nei visi kiti, pramatė neišvengiamai artėjančią pradžią.
(Pabaiga)

Greetings and Best Wishes To All The Lithuanian
People On Your National Holiday

JOSEPH W. KOVACH

CANDIDATE FOR
COUNTY COMMISSIONER
DEMOCRATIC NOMINATION

KAD JOSŲ GIMINĖS IR ARTIMIEJI GAUTŲ SIUNTINIŲ — DOVANA

VELYKOMS

JĮ BŪTINAI ISSIUSKITE NEATIDĖLOJANT!
Siuntiniu — dovana šventėms pradžiuokit savo artimuosius!
SIUSKITE SIUNTINIUS DABAR!

NAUDOKITES PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)

PAGAL SUTARTĮ, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISĖTA SIŪSTI SIUNTINIUS

I VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokama firmos įstaigoje.

SIŪSTI GALIMA TIK NAUJUS DAIKTUS.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS. KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.

ISTAIGOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PREKIŲ.

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.

Klientų patogumui skiriami atidaryti sekančiuose miestuose:

900 Literary Rd.

Cleveland 13, Ohio

Tel. TOWER 1-1461

11339 Jos. Campau

Detroit 12, Mich.

Tel. TOWNSEND 9-3980

632 W. Girard Ave.

Philadelphia 23, Pa.

Tel. WALNUT 5-8878

Lietuva ir Amerika

EDV. KARNENAS

Prieš 40 metų, Jungtinių Ame-
rikos Valstybių prezidento Wood-
row Thomas Wilsono 1918
m. sausio 8 d. paskelbtos 14-kos
punktų Taikos Deklaracijos dva-
sioje "ant Austrijos, Vokietijos
ir Rusijos imperijų griuvėsių
susikūrusių nepriklausomų
valstybių tarpe Europoje iškilo
ir Lietuvos valstybė.

Buvo tai ne nauja valstybė.
Tai nuo prieš 700 metų Europoje
žinomos buvusios didelės ir gal-
lingos Lietuvos karalijos, vėliau
didžiosios kunigaikštijos vardas,
su kuriuo taip tampriai yra susi-
jusi Europos žemyno geopoliti-
kos ir kultūros istorija.

Viduramžiais Lietuvos imperi-
ja, atsirėmusi Baltijos ir Juodų-
jų jūrų krantais per kelis šimt-
mečius buvo stipriu barjeru tarp
Rytų ir Vakarų, apsaugodama
Vakarų Europą nuo mongolų ant-
plūdžio ir sulaikydama vokiečių
kryžiuočių ordono ekspansiją ir
Rytus, didelio karo žygiuose
sumuštą totorius, kryžiuo-
čius, švedus ir rusus. Tai liudija
Popiejaus Aleksandro IV (1254
— 1261 m.) kreipimasis į Lietu-
vos karalių Mindaugą, prašant
jį vadovauti Europos kovai prieš
mongolus, ir 1410 m. įvykęs gar-
sus mūšis prie Tannenberg, kur
lietuviai su lenkais galutinai su-
mušė kryžiuočius.

Tik vėliau, unijoje su Lenki-
ja, dažnų karų nuvarginta, nere-
formavus feodalinės santvarkos
ir pašonėje sustiprėjus Maskvos
didžiai kunigaikštijai, Lietu-
vos valstybė sumenkėjo ir nete-
ko savo nepriklausomybės.

Būdingu istoriniu sutapimu
anos Lietuvos valstybės žlugi-
mas rįšasi su Jungtinių Ameri-
kos Valstybių nepriklausomybės
paskelbimu 1776 m., kada, tik
keturiais metais anksčiau, 1772
m. Austrija, Prūsija ir Rusija
įvykdė pirmąjį grobuonišką Len-
kijos-Lietuvos padalinimą, po ko,
1792 ir 1795 m., sekė galutinas
tos dvilypės valstybės išparcelia-
vimas, kas įvykdė pasinaudo-
jant proga, Lenkijai-Lietuvai ne-
gavus pagalbos iš Anglijos ir
Prancūzijos, kurių jėgos buvo
priarštos JAV nepriklausomybės
kare. Juk ne atsitiktinai Lietu-
vos kilimo Amerikos imigrantai
laisvės kovotojai, kaip generolas
Tadas Kosciuszka, Pulaski ir kiti,
dalyvavo JAV nepriklausomybės
kare greta George Washingtono
ir pateko į JAV istoriją.

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos
sostinėje Vilniuje Lietuvių Taut-
os Tarybos paskelbtu aktu at-
sikūrusi Lietuva, savo nepriklau-
somybę apgynusi laisvės kovose,
nepaprasta kūrybine energija
įsijungė į pažangių demokratinių
valstybių tarpų ir savo laimėji-
mais politinėje, ekonominėje ir
kultūrinėje srityse įsigijo kultū-
ringo pasaulio pripažinimą. Ne-
didelė 3,700,000 gyventojų Lie-
tuva, kartu su Latvija ir Estija,
sudarė septynių milijonų gyven-
tojų darbščią, žydinčią ir taikin-
gą Baltijos trijulę, kurios gy-
ventojų gerovė kasdien kilo ir
kraštas turėjo. Tai buvo lyg
Mažoji Amerika Europoje.

Šiais metais apie vienas mili-
jonas lietuvių kilmės amerikie-
čių ir milijonai lietuvių draugų
pasaulyje minės Lietuvos nepri-
klausomybės atgyvimą 40 metų
sukaktį su širdgėla, kad tas am-
žinas Vakarų kultūros kraštas,
yra vėl pavergtas, kada Azijoje
ir Afrikoje iškyla visai naujos
nepriklausomos tautos ir valsty-
bės. Ta juodu šydu paženklinta
sukaktis kartu ugdo ryžtą ir pa-
grįsta viltį, kad Lietuva, kaip ir
kitos sovietų pavergtos tautos,
greitu laiku atgaus laisvę ir žmo-
nišką gyvenimą demokratinėse
sąlygose, kuriam tikslui Lietu-
vos patriotai ir draugai pasau-
lyje, vadovaujant Amerikai, sėk-
mingai darbuojasi.

Trečioji:
(Nesileisdama į poleminius
klausimus, ramiai valgo savo pa-
čios grynuose lietuviškuose tau-
kuose iškeptus viščiukus).

Problema:

Pas ką viščiukai geriausiai
tarpsta?

Redakatoriaus pastaba:

Viščiukams geriausiai pas še-
imininkę, kuriai jie geriausi.

Autoriaus žodis:

Viščiukas ne žmogus, nes su-
klydęs negali atgailoti ir tuo bū-
du iš savo klaidos daugiau iš-
mokyti, negu iš grikių, juos visą
amžių belesdamas. Todėl žmogus
neturėtų ieškoti viščiukų rojus.

R. V.

* Gyvosios Lietuvybės Mėnės,

kurio metu stengiamasi pažvelgti
į tai kas šiuo metu lietuvių
visuomenėje yra gyva, patrauk-
liu ir aktualu, šiemet Chicago
Santaros skyrius vėl žada pra-
vesti plačiu mastu. Programos
vyks kovo mėnėsį ir visais jauni-
mas bei visuomenė kviečiami da-
lyvauti. Bus suruoštas pirmasis
Poezijos ir Išraiškos šokio vaka-
ras, kuriame programą išpildys
išraiškos šokėja Birutė Vaitku-
tė-Nagienė iš Montrealio, Kana-
dos ir eilė poetų, skaitydami sa-
vo originalią kūrybą. Muzikos
vakare bus pristatyta muz. Gied-
ros Gudauskienės kūryba ir duo-
ta paskaita apie muziką Mikalo-
jų Konstantiną Čiurlionį. Lite-
ratūros popietėje apie naująją
lietuvių prozą kalbės dr. Henri-
kas Nagys. Ji lyg tęsinys skai-
tytos paskaitos santariečių su-
važiavime apie naująją lietuvių
poeziją. Numatytos dar dvi pa-
skaitos, kurių prelegantai ir te-
mos bus paskelbtos vėliau.

• Philadelphia's skyriaus su-
ruošime dr. Vinco Kudirkos mi-
nėjime jaunimui įspūdingą pa-
skaitą skaityt dr. Jonas Puzinas.
Pravesta ir trumpa meninė dalis.
Skyriaus pirmininko pareigas
vėl perėmė iš kariuomenės grį-
žęs Rimas Kalvaitis.

• Į vasario 1 d. bostoniečių
surengtą linksma vakarį atsilan-
kė ir judresnieji newyorkiečiai.
Vasario 2 d. bendrame impromptu
susirinkime išdiskutuoti Leo-
no Sabalino organizacinės veik-
los paradoksalai, jo paties pertiek-
ti. Pirmininkavo Vida Mališaus-
kaitė. Svarstant ateties veiklą,
kilo visuotinas ermdieris, liudi-
jasi aukštą organizacinio entu-
ziazmo laipsnį.

• Vincas Rastenis ir Rimvy-
das Šilbajoris prisuntė straips-
nius Lietuviškajam Liberaliz-
mui.

• Veiklus Chicago's skyriaus
valdybos narys Leonas Narbutis
eina sekretoriaus pareigas tarp-
organizaciniame dr. Vinco Ku-
dirkos minėjimo rengimo komi-
tete.

• Santaros filisterė Vida Gaš-
kaitė ištekojo už inž. Juozo Ban-
džio vasario 8 d. Chicagoje. Vida
Gaškaitė yra baigusi Illinois uni-
versitetą ir aktyviai reiškiasi
akademiniame gyvenime. Jauna-
vedžiams santariečiai linki ge-
riausios kloties.

• Chicago's skyriaus susirinki-
mas įvyks vasario 21 dieną 7
val. vakare Jaunimo Centre. Pa-
skaitą "Nepriklausomybės kūri-
mo laikotarpis", skaitys istorikė
dr. Vanda Sruogienė. Jaunimas
kviečiamas dalyvauti.

DETROIT

Vasario 16-ją paminėti lietu-
viai rinksis į Western High

School auditoriją prie Clark par-
ko sekmadienį, 3 val. p. p. Minė-
jime kalbės JAV senatorius Ch.
E. Potter, adv. A. Lapinskas iš
Chicago ir kaimyninių tautų at-
stovai — latviai, estai, ukrainie-
čiai. Muzikinę programą išpildys
šv. Antano parapijos choras,
vad. Mateikos, ir p. Guobienės
lietuviški šokių ansamblis.

Po programos Yorba viešbuty
įvyks arbatėlė kalbėtojai A. La-
pinskiui pagerbti. Biletas \$2.00.
Norintieji dalyvauti prašomi iš
anksto pranešti F. Motuzui, UN
1-0301.

• Gabijos skaučių ir Baltijos
skautų iškilminga sueiga pagerbi-
ti Lietuvos 40 metų Nepriklau-
somybės paskelbimą, įvyks va-
sario 16 d. 12:15 val. Hispanos
Unidos salėje.

• Sporto klubo Kovo visuotinis
susirinkimas įvyks vasario 23 d.
12:15 val. mažojoje Hispanos
Unidos salėje. Bus valdybos rin-
kimai.

• Visuomenininkas Vladas
Pauža organizaciniais tikslais
lankėsi New Yorke.

• Petras Petruitis, sportinin-
kų veikėjas, dalyvavo vasario 1-2
d.d. Rochesteryje šiaurės Ame-
rikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo
ir Sporto S-gos visuotiniame su-
važiavime.

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

TIKTAI GRAMERCY
Licensed and Bonded by N. J.
State Banking Commission
Pasifilo jums šiuos patarnavimus:
PINIGIAI I LIETUVĄ
Pristatymas garantuotas per
2 savaites.
100 rublių \$10.00.
Mokėsite už orderį \$5.00.
Didžiausias orderis \$50.00.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ.
Reikalauk mūsų 16 puslapių ka-
taloga ir vaistų kainoraštį.

Mūsų 15-ti metai — Tūkstančiai
patenkintų klientų.

GRAMERCY

744 BROAD STREET,

Room 925

NEWARK, N. J.

BEST WISHES

To All The Lithuanian People

MICHAEL A. PICCIANO

FORMER CHIEF POLICE PROSECUTOR

CANDIDATE FOR

JUDGE

COMMON PLEAS COURT

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

On Your National Holiday

JULIUS A. BEGAM

ASSISTANT CITY LAW DIRECTOR

CANDIDATE FOR

COUNTY COMMISSIONER

Democratic Nomination

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

On Your National Holiday

ANGELO J GAGLIARDO

CANDIDATE FOR

JUDGE

OF JUVENILE COURT

CLEVELAND APYLINKĖS

Lietuvos Nepriklausomybės
sukakties minėjimo programa

Vasario mėn. 15 d. (šeštadienį)

7:00 val. vakaro šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Religinis Koncertas. Koncerto programą atlieka specialiai suorganizuotos 40-ties vyrų choras, bažnytinis mišrusis choras ir solistai, diriguojant ir vargonais grojant muzikui Pranui Ambrazui.

Vasario mėn. 16 d. (sekmadienį)

10 val. ryto iškilmingos pamaldos šv. Jurgio ir Nepaliaujamosios Pagalbos šv. Panelės bažnyčioje. Pamaldų metu giedos bažnyčių chorai. Visos lietuvių organizacijos maloniai kviečiamos pamaldose dalyvauti su savo vėliavomis.

6 val. vakaro WHK radijo stoties salėje — 5000 Euclid Ave. iškilmingas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukakties minėjimas. Minėjimo kalbės teisėjas Earl R. Hoover ir Atstovų Rūmų narys Charles A. Vanik. Meninėje dalyje — režisieriaus Petro Maželio sceninė improvizacija "Gyvasis Sapnas", kuriame dalyvaus Tautinių šokių grupė "Grandinė", vadovaujama Liudo Sagio, Vaidylos teatras ir Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muziko A. Mikulskio. Dekoracijos P. Maželio.

Biletai į minėjimą nuo 1 iki 2 dol. iš anksto gaunami Dirvos redakcijoje, Spaudos kioske ir pas valdybos narius. O minėjimo dieną nuo 5 val. WHK salės kasoje. Prašome nesivėluoti.

Lietuvės tautiniais rūbais

padidindavo sukakčių minėjimų iškilmingumą Lietuvoje. Tos gražios lietuvių tradicijos nereikėtų apeiti ir svetur. Vasario 16-sios minėjimo HK radijo salėje tikimės matyti tautiniais rūbais visas lietuves, kurios tokius rūbus turi.

Sibiro kankinė Eidgevičienė. neseniai atvykusią į Cleveland, matysime Vasario 16 d. iškilmingame minėjime WHK radijo salėje, 5000 Euclid Ave. (arti E. 55 St.).

SLA 14 kuopa

paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukaktį vasario 5 d. lietuvių salėje. Minėjime dalyvavo gan daug žmonių.

Inž. P. J. Žiūrys savo kalboje apžvelgė praeitį ir nurodė, kad dėl dabartinio apsilėidimo yra kalti visi, kurie renka netikusių vadus. Reikia rinkti ne tuos, kurie atstovauja rinkėjui patinkamas partijas, bet gabius, išmoksčius, drąsius ginančius Lietuvos reikalus ir ištikimus savo tėvynei asmenis. Valst. Departamentui nutarus įsileisti komunistų "kultūrinę grupę", mūsų organizacijos nepareikė jokio protesto. Jei valst. departamentas matys, kad pavergtas tautos atstovaujancios grupės neprieštaraus, jis gali padaryti dar didesnių nuolaidų pavergtų tautų sąskaiton.

V. A. Braziulis pasakė kalbą apie 1918 m. vasario 16 d. akto

ATS. MAJORUI LEONARDUI JURKSUI

mirus, jo žmoną ir sūnų užjaučia

I. V. Vinclovai
ir Kilikevičienė

reikšmę. Jis nurodė ano meto klūtis ir ryžtą tų, kurie kovojo ir pasirašė po Nepriklausomybės paskelbimo aktu. Jie tada nežūrėjo, kad jiems gresė mirtis nuo priešo rankos. Jiems rūpėjo tik Lietuvos laisvė. Kalboje jis nurodė, kad daugumas tų, kurie pasirašė po aktu, mirė ar tai Sibire, ar kituos kraštuos.

Po kalbų p. Braziulienė padainavo Tallat-Kelpšos, Vanagaičio ir Kačanausko kompozicijas. Jai akomponavo p. Plechavičienė.

Po programos įvyko pobūvis, kuriam užkandžius paruošė ponios Miščiukienė, Jonevičienė (Jones), Praškevičienė, Jucienė

Dail. Antano Rūkštėlės

kūrinių paroda rengiama kovo 8-16 d. lietuvių salėje, 6835 Superior Ave. Joje bus išstatyta per 40 kūrinių. Parodą globoja ALB Clevelando apylinkės valdyba. Per atidarymą kovo 8 d. 7 val. vak. kalbą pasakys ALB Centro Valdybos pirm. St. Barzdukas.

Pianistas Andrius Kuprevičius ruošia fortepiono rečitalį vasario 19 d. 8:30 val. vak. Cleveland Public Library koncertų salėje. Sekantis mūsų įžymiojo fortepiono virtuozo koncertas įvyks kovo 16 d. 8:30 val. vak. WHK salėje, 5000 E. Euclid Ave., su Cleveland Philharmonic Orchestra.

V. Tankevičius.

iš Toronto, lankėsi Clevelande pas savo gimines.

Balfui auklėjo

Po \$2.00 — P. Lukavičius, F. Baranaukas, J. Žilionis, L. Laniuskauskas, J. Dambarsas, A. Pleckaitis, P. Balčiūnas, J. Sarkauskas, J. Vencius, S. Lazdinis, J. G. Palcer, P. Kudukis, P. Lėlys, P. Vyšniauskas, M. Damušis, F. Eidimtas, A. Neimienė, V. Benokraitis, J. Budrys, R. Stimburys, V. Valdukaitis, J. Kazėnas, V. Gaigalas, M. Kalvaitis, A. Vaitaitis, J. Staple, D. P. Mull, F. Jurevičius, B. Gražulis, Pix Beverage, A. Buknis, J. J. Gražulis, V. Braziulis, A. Muliolis, Mariūnas, J. Lepecka, M. Bajoraitis, J. Žagarskas, A. Lange, raitienė, J. Stempužis, G. Gudė

I. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

**AUTOMAŠINŲ
TAISYMAS**

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motoru, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas. Parduojami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

D E M E S I O !

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO.

900 LITERARY ROAD, CLEVELAND 13, OHIO

TEL. TOWER 1-1461

Siunčia į Lietuvą ir į Rusiją — drabužiams medžiagą, odas, avalynę, maistą ir kita.

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Siuntinių persiuntimo išlaidos, įskaitant ir muitą, apmokamos čia pas mus, vietoje.

Žmonės, gyvena už Clevelando ribų, gali siųsti mums savo siuntinius daiktus paštu, pridėję daiktų sąrašą ir adresą, kam siuntinys turi būti pasiųstas. O mes, paruošę siuntinį, išsiunčiame jį adresatui.

Pastaba: Idant negaistū miesto krautuvėse renkantys ir perkant tekstilės medžiagas ar odas siuntiniams, siuntėjai gali rasti ir pasirinkti gerų, ypač elutėms ir apsiaustams tinkamų tekstilės medžiagų ir odų mūsų įstaigoje ir dargi žemesnėmis kainomis negu kur kitur.

Agentūra atdara:

Kasdien 9-9 val.; šeštadieniais 9-7 val.; sekmadieniais u miestų gyvenantiems 1-5 val.

Best Wishes To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

MARGARET McCAFFERY

COUNCILMAN 22nd WARD

CANDIDATE FOR

COUNTY COMMISSIONER

Best Wishes To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

WALTER G. WHITLATCH

DIRECTOR OF JUVENILE COURT

CANDIDATE FOR

JUDGE

OF JUVENILE COURT

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juoza Mikonį,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-215

PATRIA GIFT PARCEL CO.

Clevelando skyrius

Marijus Blynas, dirbąs
Betty Hansen Realty
siūlo savo patarnavimą namų pirkime bei pardavime.

Mūsų agentūra turi daug įvairių namų visose miesto vietose ir ypač East Clevelando ir N. Parapijos rajonuose.

Geri namai!

2 šeimų, 8 kamb., gerame stovyje, East Clevelande, netoli Rapid-Transit.

Vienos šeimos, 4 mieg. moderni virtuvė, gase šild., 2 garažai, East Clevelande.

Saukti: M. Blynas, LI 1-6613 arba biurą UL 1-6150, 1247 Hayden Ave.

Išnuomojamas 4 k. butas

Yra du miegamieji. Teirautis: 1240 Addison Rd., UT 1-2083.

Išnuomojamas 3 kamb. butas

su šiluma ir šviesa. Kaina \$55.00 mėnesiui. Teirautis tel. EN 1-3389, arba 1303 E. 68 St.

Išnuomojamas butas

E. 84 St., 6 k., su garažu. Tarp Superior ir Kosciuszko. Saukti po 6 val. RA 1-4532. (13)

PARKWOOD HOME IMPROVEMENT

Apmuša namus Aluma-King, vairių spalvų amžino aliuminiaus plokštėmis.

Plokštėlės lengvai plaunasi, nesilupa ir nesproginėja. Atliekami kiti remontai, pakeitimai, priestatų ir CEMENTO darbai.

Pigiaai statomi standartiniai garažai. Įkainavimas nemokamas. Skambinkite: GL 1-0562, GL 1-0107 arba WH 3-1027. (16) 2710 Lorain Ave. AT 1-0780

Didelis Namų Pasirinkimas

Geriausi rezultatai perkant ir parduoant namus.

Kreipkitės pas Joną Nasvytį.

IV 6-1600

R. A. GALL REALTY CO.

421 E. 200 St., Euclid, Ohio (19)

**D E M E S I O !
GLOBE PARCEL
SERVICE, INC.**

Persiunčia Jūsų sudarytus
naujų daiktų siuntinius

į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra: 15"x15"x12".

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Istaiga yra naujai perorganizuota ir klientų patogumui naujose patalpose.

Mūsų pareiga kreipti didžiausią dėmesį į siuntėjui prieinamą apkaivimą, gerą patarnavimą ir greitą paketų pristatymą.

Naujose patalpose siuntiniai jau priimami.

Visi įstaigos tarnautojai yra lietuviai, dirba gaudami algas, be jokių priedų už pasiunčiamus siuntinius.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečadieniais nuo 9:30 iki 8 val. šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., kampas Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0807.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vynu, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savo savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radio valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatai. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

1132 Summit Dr.

Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770



BILETAI JAU PARDUODAMI

RICHMAN'S ir PUBLIC HALL

VIDURDIEŲ KAINOS: \$2.00-\$1.50

išskyrus šeštadieniais

Nėr vid. programų pirmadi., atd., ktd.

VAKARO KAINOS: vas. 17-18-19-20

\$3.00 - \$2.50 - \$2.00 - \$1.50

PENKT. ir SEŠT. VAK. ir SEŠT. VID.

Kainos: \$3.50-\$3.00-\$2.50-\$2.00-\$1.50

Visos kainos įskaitant mokesčius

Pirkite biletus dabar!

WILD ANIMALS • CLOWNS

AERIALISTS • ACROBATS

THREE HERDS ELEPHANTS

TRAINED HORSES • PONIES

DOGS • SEALS • MONKEYS

SPEC. UŽSAKYTA PROGRAMA

SEŠT. VAS. 22 10:15

A.M. 7:00 Gen. Adm. Seats Available

VID.: trečiadi., penkt., šešt., 2:15 p. m.

Kiekviena naktį nuo 8:15 p. m.

SEKMD.: 1:30 ir 5:30 p. m.

Pelnas American Cancer Society



DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Hendersen 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Iškaba ne esminis dalykas

Visų pirma stengiamės nusistatyti, koks darbas naudingas tikslui.

Tada, jei tik yra kas jį atlieka, remiamieji vykdoma —

INICIATYVA,
PATARIMAI,
DARBŲ,
LĖŠOMIS.

Tai yra mintis iš Lietuvos Nepriklausomybės Tautos apskaitinio pranešimo, ypač pabrėžiant jo skyriuje "Iškaba ne esminis dalykas", nors ji regima ir kituose pranešimo skyriuose.

Mūsų veikėjams daroma priekaištų, kad jie, esą, per daug dėmesio skiria nuopelnų sąskaitai. Ne visada toki priekaištai tušti. Veiklos ratuose kartais atsiranda pagalių tik todėl, kad ką nors ėmėsi vykdyti ne "mes", o "jie". Darbų apskaitose girdime "žilabarzdžių" nuopelnų, nuolat ir nuolat įskaitinėjamų vis į jų pačių kreditų sąskaitą, kad tik daugiau atrodytų. Pasitaiko ir tikrai tuščiavidių ŽYGIŲ, kurių vykdymas, geriau įsiziūrėjus, pasirodo tik tam ir sumanytas, kad būtų galima pasakyti — žiūrėkit, kaip žymiai "mes" veiklesni, negu "jie".

Lenktyniavimas, kas daugiau nuveiks, nėra blogas dalykas. Bet tik tada, jeigu lenktyniavimas vyksta žvelgiant pirmyn, o ne atgal, — į publikos plojimus. Ir iš gerų mūsų pyragams nepakyla, jeigu nėra gerų mielų. Nors gerą pyragą ragaudami greičiau pagiriame miltus, apie mieles paprastai nei nepagalvojame.

Mūsų, lietuvių, tarpe dar yra gana gerų "miltų" veiklos "pyragams". Kad jie neliktų nepanaudoti, LNT, kaip matyti, ryžtasi atlikti "mielių" darbą. Jis studentų organizacijos, yra — ypač Europoj — mūsų reikalui palankių sąvų ir net svetimų, organizacijų bei įstaigų, kurios plačiau į pasaulį išieinančiomis priemonėmis iškelia Lietuvos vardą. Jos tai gali padaryti ir daro, tik reikia pagauti progą tai sumanyti ir pakeisti, tai pakurstyti ar įtikinti, arba ir jų vardu faktiškai visą darbą atlikti, o kartais ir lėšų pridėti (pagal seną taisyklę, anot kurios — savo bėda pats rūpinkis, tai ir kiti kelerio-pai, padės).

Taip, tuo tarpu bent Vokietijoje, jau svetimi rengia paskaitas mūsų kultūros turtams išskirti, rengia muzikos festivalius, svetimi kompozitoriai rašo kūrinius lietuviškomis temomis, lietuvišką knygą priima į tarptautinę knygų šeimą ir ją garsina spaudoje, televizijoje, mūsų skurdžiausiai bendruomenės šakai padeda lietuviškumo išlaikymo sėklas ateičiai auginti — visa tai daro labai įvairios organizacijos, labai įvairūs žmonės.

"Savo bendradarbių sumanymais, iniciatyva, darbu ir taip pat Lietuvos Nepriklausomybės Fondo lėšomis vykdoma ar padėjome vykdyti lietuviškų kultūrinį vertybių populiarinimo darbą, ypač Europoje", — sako LNT apyskaitinis pranešimas.

Gėrėkimės "pyragais" ir "miltais", bet ir mielės savo uždavinį atliko.

Kam čia kalbėti vis užuolankomis, — rašė mums vienas uolus vienybės ieškotojas: — Jeigu tos jūsų "mielės" gerai

veikia, tai ko nedėdėte jų tiesiai į Vliko ir ALT pyragus!

"Vengiame jau atliktų ar patenkinamai atliktų darbų kartojimo", — atsako LNT pranešimas. Ir pabrėžia: "šiandien nebėgama tik įtikinėjimų ir paviršutiniškos informacijos. Reikia susikaupti prie pasirengimų tolesniųjų veiksmų kokybei sustiprinti".

Kitaip sakant — kur "mielių" gana, kam jų bepridėti, o kur jų reikėtų, ten... Kaip žinome, LNT sakosi negalinti sutikti su kaikiuriais Vliko-ALT receptais, nes tais receptais keiptiems "pyragams" nebėsa rinkos... Tad LNT bando "kepti" tai, ko prie konservatoriškų receptų prisirišusieji nevertina...

Vasario 16-tosios proga ši kartą J A U N I M A S daro žygį į Washingtoną, į Jungtines Tautas. Dar pora petičijų — memorandumų? Kas iš jų!

Dr. J. Basanavičius tebėra gyvas ne tik mummyse, bet ir svetimuose

EMILJA CEKIENE

Šiomis dienomis iš spaudos išėjusiame amerikiečių gydytojų "The New York Physician and American Medicine" (1958 m. sausio mėn. Nr. 6) žurnale įdėtas Dr. J. Basanavičiaus atvaizdas su jo biografia ir aprašyti jo nuopelnai lietuvių tautai ir medicinos srityje.

Žurnale yra aprašomi iš viso pasaulio med. gydytojai, patekę į savo valstybės pašto ženklus.

Mes galime didžiulius, šalia kitų didžiųjų pasaulio vyrų, kaip Norvegijos H. Ibseno, Italijos — G. Marconi ir kt., matydami mūsų tautinio atgimimo tėvą dr. Joną Basanavičių 60-ies centų pašto ženkle. Ir po jo tokį aprašymą anglų kalba:

"Dr. Jonas Basanavičius (1851-1927) yra lietuvis, baigęs medicinos mokslus Maskvos universitete. Gyveno Bulgarijoje ir redagavo lietuvių žurnalą "Aušra", leidžiamą Rytprūsioje, ir slapta gabenamą į jo gimtąjį kraštą — Lietuvą.

Idomu pažymėti, kad jis yra vienas iš pirmųjų, pasirašęs po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktu.

Medicinos srityje dr. J. Basanavičius pasižymėjo, atraddamas 1883 m. choleros vibrioną Indijoje. O 1890 m. jis pagamino turberkuliną. Tai buvo nuostabus ir labai darbštus vyras.

Jo pašto ženklas turi motto: oras ir saulė yra džiovos priešai."

Kaip matome, šis mūsų garbingasis tautos vyras tebėra gyvas ne tik mummyse, bet ir visam laisvam pasauliui tebegarsina Lietuvos vardą.

Šis aprašymas pasirodė kaip tik tuo metu, kada visi mūsų laikraščiai pilni patriotinių atsišaukimų į lietuvišką visuomenę; tad mūsų atgimimo žadintojas šios didžios šventės, 40 m. Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukakties išvakarėse dar kartą prabilo į svetimuosius. Tik ši kartą jau nebe jis pats, o jo nemirštantys darbai.

Reikia pažymėti, kad šis įvykis mums yra ypač reikšmingas dar ir dėl to, kad iš viso pasaulio medicinos darbuotojų, tokių pašto ženkluose jam žintų, įvairių

Taip, šiuo žygiu irgi nebus pralaužtas Lietuvai kelias tiesiai į laisvę. Bet reikšminga, kad tai JAUNIMO žygis. Reikšminga dabarčiai, o ypač — ateičiai. Ir ty, į kuriuos kreipiamasi, reikšminga skirtinga. Diplomatai dabar vengia, kratosi verkšlenančių "beldėjų į sąžinę". Dėl to LNT nebando nei rengti nei remti net pačių "vieningiausių" panašios rūšies žygių, kol vyraus jiems nepalankios nuotaikos.

Bet JAUNIMAS yra naujas elementas. To elemento įvedimą LNT stengiasi paremti visais pradžioje minėtais būdais — patarimais, darbu ir, jei reikės, tai ir lėšomis.

Rodos, nebus apsilvita. Net ten, kur iš patyrimo tikėtasi kodidžiausio santūrumo, JAUNIMO delegacijai priimti parodyta entuziastingo susidomėjimo. Tik dėl to, kad JAUNIMO.

"Veiksniams" yra atėjus laikas būti kukliems. Kiti veiksniai šiandien gali būti veiksmingesni.

Bet juk, kaip LNT sako, — iškaba ne esminis dalykas.

sių tautos asmenybių reikšmę.

Dabar, kai kiekvienas laisvojo pasaulio lietuvis ruošiasi kuo iškilmingiausiai minėti Vasario 16 dieną, ir kai svetimieji išstatė mums su šia diena tampriai susijusią mūsų asmenybę, negalime plačiau nepaminėti ir mes patys jo darbų. Tuo labiau, kad dr. J. Basanavičius ir pats likimas daug tampriau, negu kitus surišo su tauta, nes kaip žinome, tas didysis mūsų tautos vyras gimė lapkričio 23 d., mūsų kariuomenės įkūrimo reikšmingą dieną, o mirė vasario 16-a, nepriklausomybės atgavimo dieną. Tai retas sutapimas.

Ir nors nuo jo mirties jau 31 metai sueina, tačiau ir šiandien jo dvasia, jo idėjos mums gyvos ir pavyzdys visuose darbuose patraukiantis tiek seniesiems tiek jauniems. "Aušra", kurioje

jis stengėsi suburti bendram tautiniam darbui visus lietuvius, tiek linkusius į ramų kultūrinį darbą, tiek į politinį, tiek pasauliečius, tiek ir dvasiškius — savo tikslą pasiekė.

Lietuvių tautinei sąmonei neleidžia užmigti ir dėka to Lietuva prisikėlė.

Dr. J. Basanavičius tebėra gyvas ne vien laisvojo pasaulio lietuviuose, bet ir tolimam Sibire ir pavergtų tėvynė. Jo pasekėjų, į kuriuos veikia jo tautiškoji idėja, idealizmo dvasia, kylanti iš pasakiškųjų Lietuvos milžinų, iš liaudies dainų, senovės raštų, užkrečia jaunuolių širdis, stiprina jų valią ir ryžtą visur, anot Vaižganto. Tęsdami šias idėjas ir mes, tikėkime, sulaukiamiesiems. "Aušra", kurioje

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

WILBUR H. BREWER

CANDIDATE FOR

STATE SENATOR

FOR THE 2 YEAR TERM

REPUBLICAN PRIMARY MAY 6, 1958



GERESNIŲ Namų Statytojai
pasirenka MONCRIEF
ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY HENRI CO. MEDINA, O.

DAR NE LAIKAS NURIMTI!

NORS Lietuvos išlaisvinimo viltis dar neskuba giedrėti, lietuvių ryžtas ir pasiaukojimas tam siekimui neblanksta. Tegu jis dar stipriau pasireiškia švenčiant KETURIASDEŠIMTĄJĄ LIETUVOS NEPRIKLIAUSOMYBĖS DIENĄ, 1958-jų metų Vasario Sešioliktąją.

Atžymėkime šią sukaktį ypatingai sukaupdami dvasines ir medžiagines jėgas Lietuvos laisvės kovai tęsti.

Lietuvos Nepriklausomybės Tarka dalyvauja toje kovoje visomis šiuo metu prieinamomis priemonėmis. Tai yra visuomeniškos talkos darbas, atliekamas visuomenės paramos dėka. Kad darbas būtų dar vaisingesnis, šių jubiliejinių metų proga tvirčiau susikaupkim, stipriau ryžkimės ir gausiau mintimis ir darbais dalyvaukim Lietuvos laisvės kovoj per LIETUVOS NEPRIKLIAUSOMYBĖS TARKĄ ir jos darbą lėšomis remkim per LIETUVOS NEPRIKLIAUSOMYBĖS FONDĄ.

LIETUVOS NEPRIKLIAUSOMYBĖS FONDO
VALDYBA

Kviečiame susipažinti su LNF apyskaita ir LNT vykdomų bei numatomų darbų apžvalga. Kviečiame prisidėti prie tų darbų parėmimo gražinant aukotojo lapelį su savo auka. Kviečiame nurodyti savo pageidavimus, kurių darbų rėmimą norėtumėt ypač sustiprinti. Kviečiame paskatinti savo pažįstamus prisidėti prie tų darbų ir padėti jų tarpe paskleisti LNF ir LNT pranešimus bei aukų lapelius.

Jei pranešimų ir lapelių neturite — išsikirkpkit ir užpildykite šį:

Čekius ar perlaidas prašom rašyti ne išdinkino vardu, bet:

LITHUANIAN INDEPENDENCE FUND, Inc.

Pavardė, vardas ir antvardas

Adresas

Lietuvos nepriklausomybės 40 metų sukakties proga Lietuvos Nepriklausomybės Talkos vykdomiems darbams paremti skiriu

Irašyta į LNF pajamų knygą 1958 m.

Parašas 1958 m.

Išdinkinas

Prašau siųsti dar tokias korteles su priedais, kurias perduosiu kitiems rėmėjams.

LIETUVOS KRONIKA

(1918. II. 16 — 1940. VI. 15)

Copyright by National Lithuanian Society of America, Inc.

Sudarė A. GERŪTIS

1-2. Lenkai puolė lietuvių paliaubų zoną ir atėmė svarbų strateginį punktą 201 (į pietus nuo Lazdijų).

1-2. Gardinė įvyko marš. Pilsudskio konferencija su aukštais lenkų karininkais, kurioje buvo nusistatyta užimti Vilnių. Tam reikalui buvo numatytos penkios divizijos.

3. Tautų Sąjungos karinė kontrolės komisija atvyko į Suvalkus.

3-4. Vyko kovos dėl Varėnos stoties, žuvo šarvuotas traukinys "Gediminas".

6. Marš. Pilsudskis inspektavo ties Lyda lenkų kariuomenės dalinius, numatytus Vilniui užimti.

7. Pasirašyta Suvalkų sutartis, pagal kurią nustatyta demarkacijos linija tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių.

8. Gen. Žaligovskio vadovaujama lenkų "maištininkų" kariuomenė peržengė Suvalkų sutartimi nustatytą demarkacijos liniją tarp Lietuvos ir Lenkijos.

9. Lenkų kariuomenė užėmė Vilnių.

10. Lenkų kariuomenė užėmė Švenčionius.

14. T. S. tarybos pirmininkas Leon Bourgeois notoje lenkų delegacijos pirmininkui Paderevskui pareiškė, kad Vilniaus užėmimas reiškia iškilmingą Lenkijos pažadą Tautų Sąjungos atžvilgiu paželdinti ir pareikalavo, kad Lenkijos kariuomenė tuojau pat evakuotų Vilnių.

26. Lenkų kariuomenė puolė Ukmergės kryptimi ir, pralaužusi frontą, paėmė Giedraičius.

28. T. S. taryba priėmė nutarimą suruošti Vilniaus krašte plebiscitą, Lietuvos delegatas prof. Voldemaras su tuo nutarimu sutiko.

Lapkritys

1. Kaune, miesto teatre, įvyko mitingas, kuriame pasisakyta prieš plebiscitą Vilniaus krašte.

1. Lietuvos kariuomenė atsiėmė iš lenkų Giedraičius.

2. Lenkų žvalgai buvo užėmė Labanoro miestelį, bet lietuvių daliniai juos iš ten išvarė.

5. Lenkai didelėmis jėgomis užėmė Kazytiškio, Linkmenų, Kaltinų ir Labanoro miestelius. Lietuviai atsitraukė į Salduškį.

6. Lietuviai išvijo lenkus iš Linkmenų ir Labanoro miestelių.

12. Šiaurėje lietuvių uždvara, išmušusi lenkus, vėl užėmė Salako miestelį. Lenkų žvalgai nuo Smalvų buvo prisiartinę prie pat Zarasų, bet buvo atmušti.

15. Lenkai užėmė Salako miestelį.

15. Sugrįžusi iš kelionės į Londoną, Paryžių ir Romą St. Seimo delegacija pareiškė, kad Vakarų Europoje apie Lietuvą ir lietuvių teturima nedaug žinių. Delegacijai tekę aiškinti paprasčiausius dalykus.

17. Širvintų-Giedraičių bare prasidėjo smarkios kautynės. Lenkai užėmė Paširvintų dvą, širvintų ir Giedraičių miestelius. Pralaužė lietuvių frontą, lenkai ėmė veržtis Anykščių ir Kovarsko link.

18. Lenkų kavalerija perkirto Ukmergės-Utenos plentą ir užėmė Kurklius. Lenkų brigada, pralaužusi frontą, netrukus buvo atkirsta.

19. Lietuvių daliniai, perėję priešpuolį, sumušė lenkus ties Širvintais ir paėmė didelį karo grobį. Tuo metu širvintuose buvęs gen. Želigovskis suspėjo automobiliu pasprukti.

20. Kaune prasidėjo Lietuvos nepaprastos valstybės izdo paskolos platinimas.

21. Lietuvių daliniams sumušus lenkus ties Giedraičiais, lietuvių kariuomenė pradėjo žygiuoti Vilniaus link. Tautų Sąjungos kontrolės komisijos pirmininkui Chardigny pareikalavus, puolimas buvo nutrauktas. Vakare kariuomenei buvo duotas įsakymas pereiti į defensyvą.

22 ir 23. Lenkų policija Vilniuje suėmė mergaičių gimnazijos direktorių S. Kairiūkštį, mokytojus Br. Biržiškienę ir V. Biržišką ir 10 lietuvių mokinių.

29. Kaune pasirašytos karo paliaubos tarp Lietuvos ir Lenkijos. Tarp abiejų valstybių nustatyta neutralinė zona. Lietuva pasirašė sutartį su rezervu, kad šiuo būdu ji nori palengvinti lenkų kariuomenės evakuavimą iš Vilniaus.

30. 24 val. įsigaliojo karo paliaubos tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Grudis

3. Vyriausias Lietuvos Gynimo Komitetas išleido į visuomenę atsišaukimą, kuriame aiškinama, kad paliaubų sudarymas su lenkais nereiškia atsisakymo nuo Vilniaus. Komitetas kvietė gyventojus bėdėti, ginkluotis ir spiestis aplink Seimą, vyriausybę ir gynimo organizacijas.

3. Lietuvių ir lenkų kariuomenės atitrauktos iki neutralinės zonos linijos.

8. Lenkų kariuomenė užėmė Varėną ir puolė Perlojaus miestelį. Nuo Perlojaus lenkai buvo atremti.

13. Lietuva pasirašė protokolą, kuriuo prisidėjo prie Nuolatinio Tarptautinio Teisingumo Rūmų Hagoje.

15. Kariuomenės teismas pradėjo nagrinėti POW dalyvių bylą. (Pagal kitus šaltinius — XII. 11).

15. T. Sąjungos pilnatis atmetė Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių prašymą priimti Tautų Sąjungos nariais, bet jeigu būtų priimtos, jos turėtų pasirašyti mažumų apsaugos pasižadėjimą. Nutarta, kad Lietuva gali dalyvauti T. S. techninėse organizacijose.

19. Pradėjo veikti dramos teatras Kaune, pastatydamas Zuermano "Jonines".

29. Kaune pasibaigė POW samokslininkų byla. 6 nuteisti iki gyvos galvos, 1 — 13 metų sunkių darbų kalėjimo, 1 — 10, 10 — po 6, 20 — po 4 ir 10 — po 2½ metų sunkių darbų kalėjimo. 3 išteisinti. (Pagal kitus šaltinius — XII. 24).

30. Lenkai pasitraukė iš Joniškio miestelio, kurį perėmė Lietuvos administracija.

31. Pradėjo veikti valstybės opera, pastatydama Verdi "Traviatą".